

NYT FRA BIBLIOTEKSSTYRELSEN

N U M M E R 2 | J U N I 2 0 0 7 | 1 7 . Å R G A N G

| De nødvendige reformer | Interview med Lars Qvortrup | Børnekulturen i det nye kommunallandskab |

Indhold

NYT FRA BIBLIOTEKSSTYRELSEN
Nr. 2, 2007 • 17. årgang

Biblioteksstyrelsen
H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon
33 73 33 73
33 73 33 22 (Biblioteksafgiften)

Telefax
33 73 33 72

Internet
E-post: bs@bs.dk
Hjemmeside: www.bs.dk

Redaktion
Jens Thorhauge (ansv.)
Anna Christine Rasch (red.)
Joy Amandus Andersen (red. sekr.)

Tove Marie Rosendal
Lone Hansen
Herluf Henneberg Pedersen

Grafisk tilrettelæggelse
Stæhr Reklame & Marketing

Tryk: C.S.Grafisk A/S
Oplag 3.000

ISSN 1604-6048
Elektronisk ISSN 1604-6056

Foto: Anders Brohus

Redaktionen er afsluttet 1.6.2007

Publikationen kan også hentes på
Biblioteksstyrelsens hjemmeside.

De nødvendige reformer	3
Rektor med sans for samarbejde	4
Innovation – fra forsøg til dagligdag	8
Nye planer for DEFF	10
Ny undersøgelse af danske gymnasieelevers biblioteksbrug	14
Gymnasierne i DEFF	15
ebog.dk - den danske portal under udvikling	16
Online-udgaven af Den Store Danske Encyklopædi	17
Reform af folkebibliotekernes overbygning i høring	18
Bibliotekerne som ambassadører for borger.dk	19
Bibliotek 2.0 og bibliotek.dk	20
Børnekulturen i det nye kommunelandskab	22
Kulturformidling til børn og unge	24
Åbne landskaber og digital forvaltning	25
Generationsromanen om Marstal og de syv verdenshave løb med sejren	26
Dansk biblioteksvæsen promoveret og hyldet i Tyskland	27
Flere end 6.000 børn og unge kårer årets Orla	27
Info	28
Internationalt	29
Puljer	30
Publikationer	31
Personnyt	31

Fototema:

Vejle Bibliotek har indrettet børnebiblioteket med en række meget originale installationer. Her kan nævnes Landskabsskabet, Pinoccioskabet og eventyrrummet samt Himmelslottet, hvor bl.a. Pippi Langstrømpe er flyttet ind med sin hest. Skrive- og computerbordene er lavet af gamle klaverer. Billederne er efterbehandlet, så de flotte farvedekorationer kan ses.

De nødvendige reformer

I sin første version hed denne kommentar 'Den nødvendige reform' og handlede om centralbiblioteksreformen. Men i virkeligheden er centralbiblioteksreformen ikke én reform, men en hel række ændringer, som i samspil skal medvirke til at omforme det danske bibliotekslandskab.

For det første skal vi udføre de samme, traditionelle opgaver i nogenlunde samme omfang som hidtil for stadig færre penge. Det vil i cb-sammenhæng blandt andet sige sikringen af alles adgang til bøger og andre biblioteksmaterialer, der ikke typisk købes til alle biblioteker. Samtidig med at vi skal have råd til det nye. Denne reform er altså en rationaliseringsproces, der skal skabe rum til de øvrige opgaver. Heldigvis kan dansk biblioteksvæsen – takket være en for kultursektoren virkelig god statistik – dokumentere en evne til at generere rationaliseringsgevinster. Den vej må vi til stadighed følge. Vi kan med den nationale kørselsordning se, at den klassiske overbygningsopgave: At udlåne bøger og andre biblioteksmaterialer tværs over kommunegrænserne, fordi ingen kan købe alt, kan løses af færre biblioteker. Jeg tror ikke, nogen vil betvivle denne påstand. Men nogen vil nok finde andre argumenter.

For det andet må vi dagligt konfrontere os selv med mulighederne for fortsat udvikling af de web-baserede ydelser: Selv om de traditionelle brugere ser ud til stadig at fylde meget i bibliotekerne, er der næppe fagfolk, der er i tvivl om, at et bibliotek, der ikke har opdaterede web-services, godt kan starte nedtællingen til lukningen. Og selvom et bibliotek af de fleste stadig betragtes som en bygning med bøger, viser benyttelsestallene alligevel, at vi må udvikle disse services. Kravene er så tårnhøje, at jeg tror alle fagfolk anerkender nødvendigheden af at udvikle services på et nationalt niveau, hvis der skal være tale om services, der matcher de bedste web-sites. Derfor er 'overbygningen', som vi kalder den statslige forpligtelse, blevet udvidet med en række opgaver, som ikke var der for ti år siden.

For det tredje er der brug for at intensivere udviklingen af det danske bibliotekslandskab.

Et af de formål, Finansloven anfører for Biblioteksstyrelsen, er "at støtte og inspirere til forsøg, udvikling og omstilling". Det har vi gjort med Udviklingspuljen i mange år – og det skal vi fortsætte med. Men der er også brug for at udvikle på et overbygningsniveau. Der er brug for både lokal og national innovation, idet vi må antage at den udviklingstakt, vi har set i de seneste ti år, ikke vil tage af i de kommende år. Tværtimod vil vi formodentlig se et endnu stærkere gennemslag af nye funktioner på nettet end hidtil, ligesom de udfordringer af både faglig, kulturel og social karakter vi ser i dag næppe vil blive mindre.

Den store udfordring for bibliotekerne er at skabe et innovativt samspil mellem det lokale og det nationale niveau i det stadige udviklingsarbejde. Med reformen stræber vi efter at skabe et økonomisk råderum, som får flere biblioteker i spil med fælles opgaver.

Det er derfor afgørende for biblioteksudviklingen, at det lykkes at gennemføre centralbiblioteksreformerne, der tager højde for disse udfordringer.

I skrivende stund kommer høringssvarene til Biblioteksstyrelsen i en lind strøm. Tendensen er klart, at de støtter intentionerne i Biblioteksstyrelsens reformforslag. Men der er også undertoner her og der, der tager forbehold for udmøntningen. Men man kan ikke gennemføre denne reform uden, at der er nogle biblioteker, der ophører med at være centralbiblioteker. Det er ikke det samme som at ophøre med at være en central spiller, men med andre opgaver til fælles bedste.

Rektor med sans for samarbejde

Interview med Lars Qvortrup, Danmarks Biblioteksskole

Biblioteksskolen skal være drivkraft i biblioteksudviklingen i Danmark og en central aktør i forhold til vidensamfundet. Sådan lød de kontante udmeldinger fra Lars Qvortrup, da han tiltrådte som rektor på Danmarks Biblioteksskole den

1. marts. Siden da har han haft travlt. Først og fremmest på de indre linjer med at være rektor – for det er et fuldtidsjob, understreger han – men også med at skabe kontakter udadtil. Foreløbig er der taget initiativ til to samarbejds-

aftaler: Én med Biblioteksstyrelsen og én med DR Medieudvikling. Perspektivet er, at aftalen med DR skal udvides til også at omfatte IT-Universitetet. Ideen er at skabe et campusfællesskab.

Hvad er dit formål med en samarbejdsaftale med Biblioteksstyrelsen?

Jeg synes, det er en naturlig ting. Biblioteksstyrelsen har jo altid samarbejdet med Biblioteksskolen, men jeg synes, det kunne være godt at få samarbejdet formaliseret. På Biblioteksskolen organiserer vi vores forskning i tre forskningsprogrammer, hvis ledere sammen med mig udgør skolens forskningskoordinationsudvalg. En del af samarbejdet mellem Biblioteksstyrelsen og Biblioteksskolen skal gå ind over dette udvalg, og det giver mindst to fordele: For det første ved vores koordinationsudvalg, hvor vi har dygtige folk siddende. Det gør Biblioteksstyrelsen naturligvis også, men risikoen kan være, at man trækker på dem, man kender i forvejen i stedet for at få nye talenter på banen. Den anden fordel er, at en formaliseret samarbejdsaftale giver en højere grad af ligeværdighed. Biblioteksstyrelsen skal ikke bare komme og rekvirere opgaver, men vi skal også – og det er vi enige om – etablere et forum, altså et samarbejdsudvalg, som en gang eller to om året diskuterer situationen i den danske biblioteksverden og ser på, hvor der er behov for initiativer. Jeg tror, der i

kraft af sådan en samarbejdsaftale kan komme mere dynamik ind i samarbejdet mellem Biblioteksstyrelsen og Biblioteksskolen.

Du siger, der skal være ligeværdighed. Hvordan er Biblioteksskolens rolle og Biblioteksstyrelsens rolle i samarbejdet?

Fordelingen er stadigvæk den, at det er Biblioteksstyrelsen, der har en koordinerende og drivende funktion i forhold til bibliotekerne, og som varetager styrelsesfunktioner i forhold til Kulturministeriet. Det hverken kan eller vil jeg anfægte. Vi laver forskning, og derfor vil vi inspirere og perspektivere, producere evidens, bidrage med kritisk refleksion og selvrefleksion og tilbyde kompetenceudvikling. Den arbejdsfordeling skal naturligvis fastholdes. Og det er klart, at samarbejdet hele tiden skal foregå i gensidig respekt.

Hvad kan den samlede effekt af samarbejdsaftalen med BS blive?

Hvis man skal være optimistisk, så kunne man forestille sig, at én effekt kunne være nogle visionære og koordinerede udviklingsinitiativer, som for eksempel en

samlet, stor indsats inden for digital public service. Så det handler ikke bare om at koordinere tingene bedre. Jeg tror på, vi kan blive en ressource i forhold til at udrette noget visionært sammen.

Hvordan kan samarbejdsaftalen styrke biblioteksvæsenet mere bredt?

Bibliotekerne skal føle, at der sker et kompetenceløft, både i form af forskningsinput i forhold til udviklingsprojekter og i form af medarbejderkompetenceudvikling. Jeg synes, vi er en naturlig ressource i forhold til alle de udviklingsprojekter, som bibliotekerne er primære aktører i, men som i større eller mindre grad finansieres af Biblioteksstyrelsen. Vi kan være med til at sikre, at kvaliteten af disse udviklingsaktiviteter er bedst mulig. Via os kan man få adgang til de videnressourcer, der ligger inden for et bestemt område. Og så synes jeg, at man i højere grad kunne perspektivere de mange udviklingsprojekter og sætte dem i en sammenhæng og se, hvor de i fællesskab peger hen. Igen kan vi bidrage med både visioner og evidens i forhold til de mange projekter.

... jeg har et ideal om brugerdrevet forskningsbaseret innovation

I din tiltrædelsestale brugte du ordet drivkraft. Hvordan vil du gøre Biblioteksskolen til en drivkraft for biblioteksudviklingen i Danmark?

Måske skulle vi præcisere: Biblioteksskolen er én drivkraft blandt mange andre. Jeg har et ideal om såkaldt brugerdrevet forskningsbaseret innovation. Her er grundfilosofien, at forskning ikke bare skal findes på sidelinjen. Vi skal nyttiggøre os direkte i forhold til de institutioner og brugere, som vi laver forskning for. Så det er naturligvis bibliotekerne som institutioner og bibliotekarerne som eksperter, der er drivkraft i biblioteksudviklingen. Men udviklingen bør samtidig også være forskningsbaseret. Vi kan komme med bidrag, så vi både perspektiverer og kvalificerer de udviklingsaktiviteter, som bibliotekerne selv har gang i. Og her er det så, at jeg har sat fire overskrifter på for bedre at forklare, hvad det er for bidrag, vi kan yde:

For det første kan vi levere *evidens* ved at undersøge, hvordan udviklingsprojekter, nye tjenester eller nye åbningstider faktisk modtages af brugerne og om det har den effekt, man forventer.

Det andet bidrag er *kompetencer*. At vi i kraft af vores uddannelser, efter- og videreuddannelser og kurser er med til at udvikle de faglige kompetencer, som bibliotekssektoren bygger på.

Den tredje ting er *refleksion*. I kraft af teoretiske og analytiske bidrag til bibliotekssektoren kan vi styrke muligheden for kritisk selviagttagelse og perspektivering. Det sidste bidrag er *visioner*. Når man står midt i hverdagen – og det gør man jo i bibliotekssektoren – kan det af og til være svært at kigge ud over den nærme-

ste bakketop. Der har vi mulighed for på forskningsgrundlag at hæve os lidt mere i fugleperspektiv og udpege nogle visioner eller nogle muligheder, foreslå nogle scenarier for biblioteksudviklingen. Vi kan for eksempel være med til at pege på, at biblioteksfunktionen i et videnssamfund er langt mere end selve biblioteksinstitutionen – at der med andre ord er meget mere, der hører til bibliotekernes opgaver, end det der ligger inden for rammerne af sektoren ud fra en institutionsdefinition.

På den måde hænger teori og praksis sammen til gavn for begge parter. Jeg plejer at bruge det motto, at der ikke er noget så praktisk som gode teorier. Det er vældig praktisk at kunne se tingene i en anden optik eller i et andet perspektiv, og det er teorier altså gode til. Teori er jo ikke bare sådan noget verdensfjernt noget. Og omvendt er der for teoretikere ikke noget så lærerigt som gode praktikere, fordi de har direkte berøring med, hvad der sker på området.

Men samtidig virker det også som om, du vil give Biblioteksskolen en mere universitetsagtig profil?

Ja, for brugerdrevet forskning står ikke i modsætning til, at vi bliver mere universitetsagtige, som du siger. Det vi laver er forskningsbaseret på den måde, at vi som specialuniversitet repræsenterer den højeste, mest udviklede form for videnproduktion i samfundet inden for vores fagområde. Det er universiteternes særlige funktion, og det skal Biblioteksskolen naturligvis også gøre.

Derfor har vi på skolen ved siden af nærkontakten til både bibliotekssektoren og Biblioteksstyrelsen også vedtaget tre

forskningsprogrammer med hver sin forskningsleder, så vi sætter mere fokus på forskningsledelse, forskningssamarbejde og forskningsudvikling. Fra den 1. juni skal alle VIP'er være med i mindst ét forskningsprogram. Forskningslederens opgave er at afholde seminarer og vejlede og give feedback til forskerne i det pågældende program og annoncere, at nu er der nye forskningsprojektmuligheder, hjælpe med at lave forskningsansøgninger og i øvrigt støtte det, at god forskning meget ofte foregår i et forsknings-samarbejde.

I forbindelse med din tiltrædelse har du også sagt, at du vil gøre Biblioteksskolen til en central aktør i forhold til videnssamfundet. Hvordan?

Udgangspunktet er, at vi som institution er ekspert i informations- og videnstrukturering, og -søgning, i informations- og videnmediering og -kultur – altså for eksempel hvordan forskellige medier påvirker den måde, information og viden er tilgængelig på og fremstår på – og i informations- og videninstitutioner. Alt det udspringer jo naturligvis af biblioteksvidenskab. Men det er vigtigt for os at sige, at samfundets informations- og videnfunktioner kan varetages på mange måder, og at det traditionelle bibliotek kun repræsenterer én måde. Det kan godt være at biblioteksfunktionen varetages anderledes om 50 år, end den gør i dag. Det kan godt være, at den i langt højere grad foregår digitalt, og derfor er vi ikke kun en institution for bibliotekerne, men for det såkaldte videnssamfund. Det er mine medarbejdere eksperter i, og det skal vi være bedre til at få ud over rampen. Det er ikke alene folk fra biblio-

Jeg vil være tilfreds, når vi får flere studerende, når flere af dem fortsætter på vores kandidatuddannelse, når vi forøger antallet af forskningspublikationer pr. medarbejder - og når vi, som sagt, er blevet en synlig offentlig aktør

tekssektoren, der kan gå til os. Vi kan lave en hel masse andre ting – hvad vi også allerede gør: Videndeling og videnhåndtering i private virksomheder, i forskningsbiblioteker, i store private forskningsbaserede virksomheder. Alt dette er vi naturligvis en ressource til.

Hvad vil I gøre for at blive en central aktør?
Udgangspunktet er vores tre målrettede forskningsprogrammer. At vores forskning bliver understøttet systematisk, og at det, vi leverer, er af indiskutabel kvalitet. Man skal jo først have varen på hylde, før man kan begynde at sælge af den. En anden ting er så, at den bedste måde at markedsføre sig på er ved at demonstrere, hvad vi kan. Netop derfor er vi som sagt i gang med at lave en aftale med DR Medieudvikling om et campusfællesskab. Vi vil gerne gå ind i et forskningsbaseret samarbejde om for eksempel digitalisering af Danmarks Radios arkiver, brugerbaseret adgang til dem med adgang til gamle udsendelser, men også om adgang til kulturarven i almindelighed.

Så hvordan vil vi gøre os til en central aktør? Det vil vi ved at være det. Ved at tage initiativ til den slags projekter. Vi vil også gøre os mere synlige i offentligheden. Når det gælder folkeskolen, går man til Danmarks Pædagogiske Universitet og spørger eksperterne derfra. Og tilsvarende, når man taler om folkekirken, så går man til teologisk eller religionsvidenskabelig ekspertise og får besvaret sine spørgsmål. Der synes jeg, det bør være lige så naturligt, at man spørger eksperterne fra Biblioteksskolen, ikke alene når det handler om biblioteksudvikling, men også når det handler om udvikling af videninstitutioner og digital public service i bredere forstand.

Risikerer bibliotekerne at blive overhalet indenom, hvis ikke man er mere fremme på banen?

Det er da klart en risiko. Befolkningens traditionelle biblioteksanvendelse er jo

for nedadgående. Bøger er blevet billigere i forhold til folks timeløn. Dertil kommer alle mulige nye digitale informations- og videntjenester, der også repræsenterer en udfordring til bibliotekssektoren. Jeg synes, at hele det område, som meget bredt kan kaldes digital public service, burde være et af de centrale strategiske indsatsområder for de danske biblioteker. Der drives også en masse digitale tjenester og lokale websites og bibliotekstjenester, men der er min holdning, at der skal sættes koordineret og meget massivt, hvis man skal komme med et rigtigt og slagkraftigt alternativ til for eksempel Google og Wikipedia. Det mener jeg så på den anden side også, der er et stort behov for, ligesom der er et kolossalt behov for Danmarks Radio, også selvom – eller måske netop fordi – der er så mange kommercielle radio- og tv-stationer.

Men problemet er jo også at få alle bibliotekerne til at agere koordineret

Det er jeg enig i. Men som jeg understregede: Det er ikke vores bord på Biblioteksskolen. Vi vil godt være en central aktør, men det er altså ikke det samme som at være den koordinerende aktør. Det er ikke os, der har den opgave, det er bibliotekerne og Biblioteksstyrelsen. Og så på dette punkt er det klart, at der er en arbejdsdeling mellem bibliotekerne, Biblioteksstyrelsen og Biblioteksskolen. Der er ikke nogen af de grænser, vi vil overskride. Vi vil være inspirator, men det er ikke os, der siger hvilken vej, man skal gå.

Nu er det jo sådan, at når man opstiller mål, så skal man også have nogle succeskriterier. Det har du garanteret også. Hvornår er I blevet synlige nok, for eksempel?

Det kan måles på forskellige måder. Man kan jo simpelthen måle, hvor mange gange Biblioteksskolen bliver nævnt for eksempel i medierne. Hvor mange gange optræder en forsker fra Biblioteksskolen i Danmarks Radio eller på tv eller i de landsdækkende aviser. Og det er klart, at

vi vil holde øje med det, og at vores 'eksponering', som det hedder, i hvert fald skal stige med et antal procent om året. Samtidig skal det være en naturlig ting for journalister at henvende sig til Biblioteksskolen. Det bør være sådan, at hver gang der sker noget – ikke alene på biblioteksområdet, men også i forhold til Danmark som videnssamfund – så ringer man til Biblioteksskolen. Det er straks vanskeligere at måle på, men jeg får allerede nu masser af henvendelser.

Så interessen er der faktisk?

Ja. Men man kan jo ikke interessere sig for noget, som man ikke ved eksisterer. Og vi er en hemmelig ressource, som ikke rigtig er kommet til offentlighedens kendskab. Mit beskedne bidrag er så at være fødselshjælper for, at der kommer mere synlighed.

Samtidig vil jeg godt understrege, at offentlig synlighed ikke er alt. Der, hvor man virkelig kan måle effekten af, at Biblioteksskolen udvikler sig, er på omfanget og kvaliteten af forskningspublicering og på antallet af ansøgere til vores uddannelser.

Hvornår vil du selv være tilfreds?

Jeg vil være tilfreds, når vi får flere studerende, når flere af dem fortsætter på vores kandidatuddannelse, når vi forøger antallet af forskningspublikationer pr. medarbejder - og når vi, som sagt, er blevet en synlig offentlig aktør. I 2008 er succeskriteriet, at antallet af ansøgere til vores bacheloruddannelse er højere, end det var året før. Der har været en nedadgående kurve i mange år, og den skal vendes. På det tidspunkt skal der også være en opadgående kurve hvad angår antallet af studerende, som fortsætter fra bacheloruddannelsen og over i kandidatuddannelsen. Så både på offentlighedsområdet, forskningsområdet og uddannelsesområdet har vi nogle konkrete mål. Når du kommer tilbage i august 2008, skulle jeg gerne kunne sige, at det er lykkedes på alle tre områder.

Innovation – fra forsøg til dagligdag

Danmarks mesterskaberne i innovation, Innovation Cup 2007, blev markeret i marts med konferencen "Fornyelsens mestre". Her blev også årets vindere afsløret og fejret. 160 danske virksomheder har deltaget i konkurrencen. Bibliotekerne markerede sig med topplaceringer i kategorien offentlige organisationer. Danmarks Blindebibliotek kom ind på en flot førsteplads, Borgerservice og Biblioteker, Århus, blev nummer to, og Randers var med i opløbet med en fjerdeplads.

Borgerservice og Biblioteker Århus' placering blev bl.a. motiveret med at det "med god styring fra det politiske niveau til ledelsen, og fra ledelsen til mellemledere og øvrige medarbejdere, er lykkedes at opbygge en tillid, der giver frihed til ikke kun at være duks, men også klassens vilde dreng". Borgerservice og Biblioteker har på Biblioteksstyrelsens initiativ deltaget i innovationscuppen allerede i 2006, hvor en række biblioteker blev indbudt til at deltage uden for den officielle konkurrence. Resultaterne fra både 2006 og 2007 har givet indspark i organisationen til at se kritisk på enkelte elementer i innovationsprocesserne og kulturen.

Baggrund

Bag den flotte placering i Innovation Cup er der en lang historie, hvor den daværende rådmand tilbage i 1986 traf beslutning om, at der hvert år skulle afsættes et mindre beløb i budgettet som frie midler til forsøg og udvikling. Internt blev der etableret en proces, hvor alle medarbejdere i organisationen i en fast rutine hvert år indbydes til at bidrage med idéer til udvikling. I processen er der indbygget en orientering og drøftelse med rådmanden om, hvilke udviklingsopgaver der arbejdes med det kommende år. Proceduren har stort set været uforandret i 20 år og sikrer, at nye idéer kan få opmærksomhed og ressourcer, samt at alle niveauer fra medarbejdere, mellemledere til rådmand får ejerskab til udviklingsarbejdet. Proceduren bidrager til en stor bredde i innovationsarbejdet fra teknisk komplicerede idéer over nye arbejdsprocesser til afprøvning af nye medieformer. Resultatet er, at over 100 forskellige idéer med flere hundrede medarbejdere som udviklere over årene giver

en erfaring i organisationen med innovationsarbejde. En erfaring, der i det daglige giver et solidt grundlag for nødvendige forandringer.

Organisering

Den overordnede retning for innovationsarbejdet i Århus fastlægges politisk gennem Bibliotekspolitikken og udfoldes i It-strategien, Program og struktur for lokalbibliotekerne, Strategi for Borgerservice, Innovationsstrategi for Hovedbiblioteket, Plan for Multimediehuset mv. – det er programmer og planer, der alle indeholder strategiske valg af innovationsretninger, og hvor det innovative og forandrende er prioriteret højt.

Innovationsopgaverne varetages på linie med de øvrige opgaver i organisationen i fire del-organisationer – lokalbibliotekerne, IT & Kommunikationsafdelingen, Borgerservice og Hovedbiblioteket – samt i forvaltningssekretariatet. Disse organisationer har en høj grad af selvstændighed, og det er en stor udfordring at sikre, at innovationsarbejdet på tværs af organisationen både udnytter kompetencerne hos medarbejderne og opnår en spredningseffekt, hvor resultaterne omsættes til praksis.

Aktuelle udfordringer

I Århus er en af de store udfordringer aktuelt at omsætte den nye strukturplan for Borgerservice og Biblioteker til en række koncepter, blandt andet indeholdende borgerserviceelementer, der efter en udviklingsfase skal replikeres bredt i afdelingerne. Evnen til at omsætte resultaterne til forretning (daglig praksis) ser ud til at være et af de svage punkter i danske bibliotekers innovationsarbejde. I

forlængelse af dette skal der også ses på replikationsevnen. For at forbedre effekten af innovative udviklinger skal den strategiske planlægning medtænke replikationen af resultaterne til praksis bredere ud i bibliotekerne. Den nye nationale biblioteksstrategi *Fra information til viden* vil, gennem en satsning på replikationsmodeller via de kommende overbygningbiblioteker, kunne opnå en hurtigere og mere costeffektiv implementering i kommunerne. Nogle af de mest succesfulde innovationsresultater som gennemførelse af selvafl levering og selvudnotering har netop kunnet opnå en stor replikationsværdi i danske biblioteker, fordi en række biblioteker har gennemført store udviklings- og designprojekter, der efterfølgende har kunnet overføres til andre.

Nye initiativer

Innovationsmålingen har også peget på, at netværksdannelse og fastholdelse af brugerinnovative processer i udviklingsarbejdet skal styrkes. I arbejdet med udviklingen af det nye Multimediehus i Århus frem mod 2012 bliver evnen til at inddrage interessenter i innovationsprocesser og fastholde netværksdannelserne i skabelsen af det nye hus og det nye brand meget vigtig. For at skærpe fokus på brugerdrevne innovationsprocesser er Borgerservice og Biblioteker indtrådt som aktiv partner i flere innovationsnetværk med fokus på inddragelse af brugere, og der arbejdes med at etablere et Phd. projekt i brugerinnovation tilknyttet Multimediehus-processen.

Yderligere information

<http://www.innovationcup.org/index.asp?id=124>
<http://innovationsraadet.dk/pdf/Vindertræk%20low.pdf>

Nye planer for DEFF

Som omtalt i sidste nummer af *Nyt fra Biblioteksstyrelsen* er DEFFs nye styregruppe i løbet af foråret gået i gang med planlægning af aktiviteter og bemanding af de fire programgrupper.

Den nye styregruppe holdt sit første ordinære møde den 8. maj – styregruppen havde forinden holdt et telefonmøde og en videokonference.

Det væsentligste punkt på dagsordenen var at fastlægge rammerne for de nye programgrupper. Styregruppen tilsluttede sig en beskrivelse af de fire programområder, som var udarbejdet af DEFF-sekretariatet i samarbejde med enkelte medlemmer af styregruppen.

Nye formænd

Styregruppen blev også enig om at udpege følgende formænd for programområderne: Statsbibliotekets it-chef Arne Sørensen udpeges som formand for *Arkitektur & Middleware*, Mai Aggerbeck, bibliotekar på Ergoterapeut- og fysioterapeutuddannelsen, CVU vita, for *Nye institutioner*, overbibliotekar ved Danmarks pædagogiske bibliotek Thøger Kristensen for *Informationsforsyning* og Tina Pipa, specialkonsulent ved Det Kongelige Bibliotek, er efterfølgende udpeget som formand for *Møde med brugerne*.

Formændene udpeger i samarbejde med DEFF-sekretariatet de øvrige medlemmer af programgrupperne. Alle medlemmer-

ne af programgrupperne inviteres til møde med styregruppen den 20. juni, hvor de konkrete opgaver for områderne og indholdet af handlingsplanerne drøftes. Efterfølgende udarbejder programgrupperne i samarbejde med sekretariatet handlingsplaner for programområderne med henblik på at kunne forelægge disse til godkendelse for styregruppen på et møde primo oktober. Styregruppen har også planlagt et møde i november, hvor projektansøgninger i relation til handlingsplanerne vil blive behandlet.

Tidsplan

På mødet den 8. maj fastlagde styregruppen en tidsplan for det kommende halvandet år. Planen omfatter en studierejse for styregruppen til England i august 2007, og i 2008 vil styregruppen gennemføre et internationalt review og gerne afholde en større international konference. I indeværende år fokuserer gruppen dog på at få udarbejdet handlingsplaner og igangsat konkrete projekter.

Strategi

Sideløbende med disse aktiviteter vil styregruppen fortsætte de overordnede strategidrøftelser bl.a. på baggrund af den tidligere styregruppes anbefaling. På mødet den 8. maj præsenterede en konsulent fra Gartner Group styregruppen for en rapport om konsolidering, som firmaet har udarbejdet i løbet af foråret. Styregruppen drøftede rapporten og anmodede sekretariatet om at udarbejde forslag til konkrete områder, hvor man kan arbejde videre med konsolidering.

Rapporten fra Gartner Group vil være tilgængelig på www.deff.dk, når styregrup-

pens bemærkninger er indarbejdet. Så snart alle medlemmerne af programgrupperne er udpeget, vil gruppernes sammensætning ligeledes kunne ses på hjemmesiden.

De fire DEFF programområder

Programområderne i DEFF er betegnelsen for de strategiske udviklingsområder, som er udpeget af styregruppen. Betegnelsen afspejler, at der lægges vægt på, at aktiviteter og projekter inden for indsatsområderne har en sådan sammenhæng, at de kan betragtes som programmer. Programgrupperne sørger for den nødvendige koordinering af DEFFs aktiviteter inden for det pågældende område, udarbejder en handlingsplan og bidrager med projektansøgninger inden for området. Programgrupperne sammensættes på basis af ekspertise og kendskab til området. Formanden for programgruppen udpeger medlemmer i samarbejde med DEFF-sekretariatet og grupperne udpeges med et foreløbigt mandat frem til 31. december 2008. Rammerne for gruppernes arbejde er den beskrivelse af DEFFs organisering, som fremgår af dokumentet *Reorganisering af DEFF* af 20. juni 2006. Der foreligger desuden et dokument fra den afgående styregruppe. Dette dokument vil indgå i grundlaget for styregruppens overvejelser for en ny organisering fra 2009, og de aktiviteter, der beskrives i dokumentet, kan indgå som inspiration i programgruppernes planlægning af egne aktiviteter frem til 2009.

I det følgende præsenteres udkastet til beskrivelse af de fire programområder.

PROGRAMOMRÅDET: INFORMATIONSFORSYNING

*Formand: Thøger Kristensen,
Danmarks pædagogiske bibliotek
Sekretær: Janne Vendt, DEFF*

Programområdet *Informationsforsyning* omfatter tilvejebringelse, strukturering og opbevaring af information. Aktiviteterne understøtter desuden brugernes generering, deponering, bearbejdning og formidling af information i forbindelse med læring og forskning.

Der arbejdes med tilvejebringelse af information til de institutioner, der deltager i DEFF-samarbejdet. Information omfatter både licensbelagt og frit tilgængelig information. Den licensbelagte information tilvejebringes ved at understøtte og videreudvikle bibliotekernes forpligtende indkøbssamarbejde om indkøb af digital information. Der etableres desuden et samarbejde om registrering af tidsskrifter, indkøb af metadata og fuldt tekst, formidling af digitale dokumentleverancer samt anvendelse af brugsstatistikker. Arbejdet med den frit tilgængelige information omfatter understøttelse

af open access herunder analyser af og forsøg med nye publiceringsmodeller.

Der arbejdes på at understøtte både den institutionelle og individuelle vidensproduktion. Inden for læring gøres dette gennem tilvejebringelse af information til brug for læring. Samarbejdet omfatter desuden rettighedsklarering, standarder, bevaring og generel erfaringsudveksling vedrørende disse aspekter af understøttelse af læring.

Inden for forskning udvikles det eksisterende system af institutionelle arkiver til at omfatte nye funktioner (herunder indsamling og opbevaring af datasæt) og nye institutioner. Samarbejdet om standarder fortsættes og Den Danske Forskningsdatabase udbygges som en registrant over al dansk forskning.

- I:
- Bibliotekernes digitale informationsforsyning
 - Indgåelse af datalicenser, herunder nationallicenser
 - Import, drift og deling af nationalt datasæt

- Samarbejde om link resolvers og lignende vejvisertjenester
- Dokumentleverancer baseret på digitalisering on demand

- II:
- Institutionernes videnproduktion og -håndtering
 - Institutional Repositories for forskning, læring og innovation
 - E-publicering og Open Access
 - Pensumdata, e-kompendier og læringsobjekter
 - E-science og videnskabelige primærdata

- III:
- Nationale overbygningstjenester
Den Danske Forskningsdatabase og specialedatabase
 - Internationalt samarbejde og standardisering ifm. forskningsdatabaser mv.
 - (Inter)nationale digitaliserings- og bevaringstiltag

PROGRAMOMRÅDET: MØDET MED BRUGEREN

*Formand: Tina Pipa, Det Kongelige
Bibliotek*

Sekretær: Morten Andersen, DEFF

Mødet med brugeren sikrer at biblioteket og dets services udvikles i overensstemmelse med brugerens behov, og at systemer og løsninger er brugervenlige. Gennem brugerinddragelse, brugerundersøgelser og markedsføring arbejdes der løbende på at sikre, at bibliotekernes løsninger er relevante for brugerens daglige arbejde. Der arbejdes på at udvikle nye tekniske løsninger for at integrere bibliotekets tilbud i brugerens dagligdag.

En væsentlig opgave i den sammenhæng er at udvikle bibliotekets rolle i forbindelse med læring. Der arbejdes på at understøtte både den institutionelle og individuelle videnproduktion. Inden for

læring gøres dette gennem samarbejde om integration af bibliotekstjenester i virtuelle læringsmiljøer og ved at udvikle bibliotekets rolle i læringsmiljøerne.

Der etableres et samarbejde om udvikling af slutbrugerens informationskompetence og udvikles tjenester, der sikrer, at slutbrugeren kan få vejledning samt undervisning i informationssøgning via Internettet.

- I:
- Biblioteksportaler
 - Konsoliderede og integrerede søgeportaler for universiteter, MVU institutioner, mindre institutioner
 - Brugbarhed, brugerundersøgelser, benyttelsesstatistik og -analyser
 - Konsoliderede virtuelle reference-services som fx biblioteksvagten,
 - Web2.0 tjenester mv.
 - Lokal/regional indlejring af nationale webservices

- Konsolidering og deling af brugeradfærdsdata mhp. fælles databrønd for recommender services mv.: "andre der har downloadet denne har ..."

- II:
- Integration i universitetsmiljøets portaler
 - Biblioteksindlejring i universitetsportaler (generelle websites, CMS'er, LMS'er mv.)
 - Biblioteksportalen som en integrerbar webservice
 - Biblioteksportalen som en bibliografisk ressource for forsknings- og læringsdatabaser

- III:
- Undervisning og brugerstøtte
 - Fælles udvikling af online tutorials i informationssøgning
 - Fælles udvikling af kurser og læringsobjekter i informatonskompetence

**PROGRAMOMRÅDET:
ARKITEKTUR OG MIDDLEWARE**

Formand: Arne Sørensen, Statsbiblioteket

Sekretær: Jakob Heide Petersen, DEFF

Programgruppen arbejder for at bibliotekernes systemer understøtter forskningsbiblioteks opgavevaretagelse og studerendes, forskeres og underviseres vidensproduktion. Der arbejdes på udvikling af en fælles arkitektur og fælles tjenester. Systemerne overholder fælles standarder, indgår i den fælles (trelags-) arkitektur og stilles frit til rådighed i det omfang det er hensigtsmæssigt.”

I: Middleware: udvikling

- Sikkerhed og identifikatorer (DK-AAI)
- Dansk identitetsføderation
- Universelle, unikke og vedvarende identifikatorer (med VTU/OIO)

II: Middleware: drift

- DK-AAI (andel)
- Identitetsføderation (overgangsmodel)
- Resolver service
- Pay-per-view administration/ dokument-levering

III: Arkitektur: udvikling

- Model for fødererede søgninger
- SOA og Webservices i DEFF. Koordination med OIO og internationalt Informationsarkitektur
- Statistikker og målinger

IV: Arkitektur: forretningsprocesser

- Forretnings- og aftalemodeller for webservices
- Kvalitetskontrol af webservices
- UDDI og eller WSDL registre for DEFF web-services
- Biblioteket som deltager i digital forvaltning Danmark

**PROGRAMOMRÅDET:
NYE INSTITUTIONER**

Formand: Mai Aggerbeck, CVU vita

Sekretær: Jakob Nedergaard Mortensen

Gruppen fungerer som forum for nye institutioner fortrinsvis fra Undervisningsministeriets område. Programgruppen sikrer, at de løsninger, der udvikles i de øvrige programgrupper, også er relevante og finder anvendelse for nye institutioner. Gruppen kan tage initiativ til egne projekter og foreslå projekter til de øvrige programgrupper. Gruppen arbejder med fælles løsninger for institutioner og med indlemmelse af nye institutioner herunder gymnasierne.

I: Udviklingsprojekter for nye institutioner

II: Implementering af løsninger fra andre programråder herunder søgeportaler

III: Fælles driftsløsninger herunder forskningsregistreringssystem

IV: Projektforslag til andre programområder

V: Indlemmelse af nye institutioner i DEFF-samarbejdet

Ny undersøgelse af danske gymnasieelevers biblioteksbrug

Danske gymnasieelever vil have venlighed og information i lækre omgivelser. Det viser en undersøgelse, som Biblioteksstyrelsen og Danmarks Biblioteksskole har gennemført i december 2006. 998 elever på en ungdomsuddannelserne har besvaret et spørgeskema om, hvilke faktorer der har betydning for deres anvendelse af informationer og biblioteker i bred forstand.

Undersøgelsen *Gymnasieelever og biblioteker* tegner et flertydigt billede af gymnasieeleverne og deres brug af biblioteker og informationsressourcer. Billedet er på mange måder i overensstemmelse med det, der fremkom i 2005 gennem undersøgelsen af de studerende på de videregående uddannelser: *Studerende, Google og biblioteker*.

Gymnasieeleverne anvender i meget stor udstrækning deres uddannelsesbibliotek, og brugen af det stiger markant jo længere fremme, de er i uddannelsen. To tredjedele bruger gymnasiernes biblioteker eller studiecentre. Der er således ingen tvivl om, at uddannelsesbibliotekerne eller studiecentre spiller en vigtig rolle i forbindelse med uddannelsen. Ud-

dannelsesbibliotekerne anvendes i høj grad til informationssøgning. Omfanget af anvendelsen er forholdsvis ligeligt fordelt på de tre gymnasietyper, selvom brugsmønstrene er lidt forskellige.

På det overordnede plan er det et interessant resultat, at der kan ses en samvariation mellem omfanget af brugen af biblioteket og undervisningen i informationskompetence. I denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at eleverne i det almene gymnasium i større udstrækning end de øvrige har fået undervisning i biblioteksbenyttelse, mens undervisningen i databaser og elektroniske ressourcer er langt mere ligeligt fordelt blandt gymnasietyperne.

Folkebiblioteker hitter

Folkebibliotekerne spiller en ganske vigtig rolle for gymnasieeleverne, idet to tredjedele anvender det. Der er dog meget store forskelle, der især synes at afhænge af gymnasietype og køn. Det er især eleverne fra det almene gymnasium, der bruger folkebiblioteket enten som deres primære bibliotek eller som supplement. Vi ser endvidere, at kvindelige elever er noget mere orienterede mod folkebibliotekerne end de mandlige. Undersøgelsen indikerer også, at kvindelige elever generelt synes at gøre lidt mere ud af deres skolearbejde end de mandlige.

De generelle søgemaskiner, især Google, er meget populære, og de anvendes i meget stort omfang. Det er dog også værd at være opmærksom på, at mange af netjenerne faktisk er slået ganske godt igennem blandt eleverne. Det drejer sig om tjenester som bibliotek.dk, Infome-

dia og Skoda. Det er ligeledes tydeligt af kommentarerne, at Wikipedia er meget anvendt.

Stigende interesse for digitale dokumenter

I forhold til undersøgelsen af de studerende fra 2005 kan vi registrere nogle interessante tendenser. En af dem er, at præferencen for digitale dokumenter er meget større blandt eleverne, end den var blandt de studerende for to år siden. Dette er naturligvis en tendens, der vil styrkes de kommende år.

Undersøgelsen viser også tydeligt, at eleverne har et forholdsvis traditionelt billede af folkebibliotekerne. Opfattelsen vedrører bøger og information i især trykt form, og det er da også informationer i trykt form, eleverne især efterspørger i folkebibliotekerne. Det skal også nævnes, at eleverne gerne vil have forskellige typer af rum eller zoner i bibliotekerne. De vil både have mulighed for at være der i café-lignende miljøer såvel som at have mulighed for at kunne læse og studere i fred og ro. Det mest markante er dog, at eleverne ønsker en venlig betjening af personalet.

Både og – elektroniske og fysiske materialer

Anvendelsen af netressourcer korrelerer positivt med biblioteksbenyttelsen som helhed. Det vil sige, at de elever, der anvender begge bibliotekstyper meget, også er dem, der anvender flest af de digitale bibliotekstjenester. Her er der dog den undtagelse, at de grupper, der især anvender folkebiblioteker, anvender netjenerne og internettet lidt mindre hyp-

Anja Otterstrøm

Gymnasierne i DEFF

pigt end de øvrige elever. Det er således et meget nuanceret billede, vi får af de forskellige brugersegmenter. Brugersegmenternes forskellighed afhænger primært af gymnasietype, køn, klassetrin og psykologiske dispositioner. Man kan også formulere det således, at det næsten er meningsløst at tale om gruppen af elever på ungdomsuddannelserne som en helhed. Gruppen består af unge med meget forskellige brugsmønstre og meget forskellige præferencer.

Behov for segmentering af brugergrupper

To hovedresultater og perspektiver skal afslutningsvis understreges. Det ene er, at præferencerne vedrørende digital information er voksende, jævnfør undersøgelsen *Studerende, Google og biblioteker*. Det taler for, at licenser, e-bøger og tilsvarende i større udstrækning, end tilfældet er i dag, skal ind i både gymnasiebibliotekerne og folkebibliotekerne. Det andet er, at elevernes brug og behov er meget differentierede – i hvert fald som de fremstilles af eleverne. En god og målrettet service vil fordrer en større indsigt, end den vi har i dag, i differentierede behov for information, oplevelser og fysiske og digitale rum. Bibliotekerne skal kort sagt blive bedre til at segmentere deres brugergrupper.

Biblioteksstyrelsen og DEFF har netop deltaget i det første møde vedrørende gymnasierne, VUC'ernes og SoSu-skolernes fremtidige deltagelse i DEFF. I udvalgsarbejdet indgår repræsentanter fra lederkollegierne fra gymnasierne, VUC og SoSu-skolerne, DEFF/Biblioteksstyrelsen samt Undervisningsministeriet.

Baggrunden for udvalgsarbejdet er, at en række institutioner i forbindelse med kommunalreformen er overgået fra at være amtsejede til selvejende institutioner i undervisningsministeriets regi. Der er netop tale om de almene gymnasier, VUC'er og SoSu-skoler. Endvidere er en række sygeplejeskoler samt centrene for undervisningsmidler overgået fra amterne til staten, men de er allerede nu en del af CVU'erne og er derfor pr. 1. januar 2007 automatisk tilknyttet DEFF.

I de seneste år er der, bl.a. via Gymnasie-reformen, blevet stillet en række nye krav til undervisningen i form af tværgående undervisning og nye arbejdsformer. Det forventes således, at der fremover vil blive udgivet færre lærebøger, som kan dække behovet for materiale til undervisningen. Der vurderes derfor at være behov for dels at udvikle nye metoder til at fremskaffe undervisningsmaterialer, dels at udvikle elevernes og undervisernes informationskompetencer, herunder at ruste eleverne til efterfølgende studier på videregående uddannelser.

Samtidig har man fra 2007 etableret en ny licensgruppe i DEFF – Licensgruppen for Uddannelsesbiblioteker (LUB). Denne gruppe består af repræsentanter fra UVM-uddannelsesområdet og her blandt andet med to repræsentanter fra Gymnasieskolernes forening. Du kan læse mere om licensgruppen på www.deff.dk.

Der er udarbejdet et kommissorium for udvalget, som blandt andet har til opgave:

- at udarbejde forslag til, hvordan gymnasierne, VUC og SoSu-skolerne inddrages i DEFF, herunder:
- at vurdere perspektiver for og krav til institutionerne i forbindelse med tilknytningen til DEFF
- at vurdere de økonomiske konsekvenser
- at vurdere behovet for institutions-samarbejder i relation til DEFF – f.eks. fælles tekniske platforme, efteruddannelse af biblioteksmedarbejdere m.v., samt
- at vurdere institutionernes køb og anvendelse af licenser, set i sammenhæng med mulighederne for fælles licensaftaler i DEFFs regi.

Ved det første møde blev der taget hul på de helt overordnede diskussioner af, hvorledes arbejdet skal gribes an. I dette blad vil der løbende blive orienteret om arbejdet.

ebog.dk - den danske portal under udvikling

I mere end 10 år har der været talt og skrevet om konverteringen af bøger fra analogt til digitalt format. De første eksempler kom på disketter, senere på cd rom, og gradvis er der blevet stillet materiale til rådighed med mulighed for online tilgang. Forventningerne har været store undervejs, og omkring 1999-2000 troede mange, at nu ville gennembruddet komme. Det skete dog ikke, og i forbindelse med it-boblens sammenbrud var der meget frygt for e-bogens fremtid.

Nu tyder meget imidlertid på, at tiden er inde til et fornyet fremstød for e-bøger i Danmark.

Baggrund

Danske undervisningsinstitutioner har længe udviklet digitale undervisningsformer, og der har i denne sammenhæng været efterspørgsel på undervisningsmaterialer. I juni 2005 offentliggjorde Copy-Dan Tekst & Node en interessant undersøgelse om en mulig klareringsportal for digitalt materiale. Blandt brugerne på undervisningsinstitutioner angives, at 6 % af det materiale, der bruges, er scanet, og 8 % er oprindeligt digitalt. Undersøgelsen viste også en stor interesse for at få øget adgang til digitalt undervisningsmateriale. 59 % mente, at en digital klareringsportal vil være meget nyttig. Blandt virksomheder – både offentlige og private – scanner 12 % materiale og 11 % anvender digitalt materiale. Her mente 51 %, at en portal vil være meget nyttig.

Også bibliotekerne har længe presset på for at kunne tilbyde lånerne digitale materialer. Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF) indgår licensaftaler, og etableringen af projekt Downlaan var et meget konkret udtryk for disse ønsker.

Internationalt har der i en årrække været udbudt digitale løsninger, eksempelvis inden for STM-områder (Scientific, Technical and Medical Journals) samt fra en række større engelske og amerikanske fagbogsforlag.

Denne udvikling har medført, at der fra regeringens side har været en stigende interesse for, at der også bliver stillet konkurrencedygtige danske løsninger til rådighed for skoler, biblioteker og virksomheder.

For forlæggerne har den omfattende ulovlige digitale kopiering på undervisningsinstitutionerne været en kilde til irritation. Ved at tilbyde salg af materiale i e-bogsformat, opdelt i kapitler og til en rimelig pris, forventes det, at der vil ske en nedgang i denne kopiering.

En samlet brancheløsning

På denne baggrund udbød Sektion for Undervisningsforlag i Forlæggerforeningen i 2005 en licitation om etablering af en salgsportal for digitalt indhold. Portalen skulle baseres på ophavsretlig eneret, og den skulle i første omgang koncentrere sig om at udbyde materiale til undervisningssektoren. Beslutningen om at etablere en samlet brancheløsning, blev bl.a. begrundet i en vurdering af, at etableringen af en sådan portal er en så stor opgave, at de færreste danske forlag vil have ressourcer til at løse den.

Resultatet af licitationen blev, at et konsortium af Dansk BiblioteksCenter (DBC) og InfoMedia blev valgt som leverandører. Det særlige ved licitationen var, at der i modsætning til situationen ved almindelige licitationer, ikke etableres et forretningsforhold mellem udbyderen og licitationsvinderen. Forlæggerforeningen køber ikke et system fra ebog.dk, og foreningen har heller ikke investeret i udviklingen af platformen. Samtidig er portalen ikke forbeholdt Forlæggerforeningens medlemmer, men er åben for alle forlag.

På det seneste har InfoMedia valgt at træde ud af ejerkredsen for at give plads til at en række danske forlag kan blive medejere. DBC vil forblive hovedaktionær.

Kirsten Due

Online-udgaven af Den Store Danske Encyklopædi

Aftaler og indhold

ebog.dk har i dag aftaler med godt 40 forlag og forhandler aftaler med et betydeligt antal forlag. Vi har været i gang med en beta-version siden januar 2007, og i egentlig drift siden april 2007. Der ligger omkring 300 værker i boghandlen i dag, men dette tal forventes at stige hastigt i løbet af de kommende måneder. Ved årets udgang forventes det således at nå op på omkring 1.500 titler. Mange af disse titler er opdelt i mindre dele, som sælges for sig selv. Således er antallet af værker til salg tre til fem gange så højt som antallet af titler.

Der forhandles for tiden med folkebibliotekerne om en licensmodel for udlån af e-bøger. Vi forventer at kunne tilbyde en sådan løsning efter sommerferien. I forlængelse heraf vil der blive udviklet tilbud til skolebiblioteker, ligesom der forestår forhandlinger med DEFF med henblik på at få aftaler om udlån af bøgerne på de biblioteker, der dækkes herigenem.

En bredere markedsføring af Ebog.dk afventer, at vi har tilstrækkeligt mange titler til, at det er interessant at besøge boghandlen.

Der er stor politisk og offentlig interesse for at gøre dansk materiale af høj kvalitet tilgængeligt på nettet, særligt har tilgængeliggørelsen af et nationalt leksikon haft denne bevågenhed i de seneste år.

De danske internetbrugere skulle tidligere søge deres forskningsbaserede leksikale viden i de store engelske eller amerikanske værker, der jo naturligt nok ikke altid indeholder de oplysninger, som specifikt beskriver forhold med en mere dansk indfaldsvinkel.

I Danmark mangler man i almindelighed dansk kvalitetsmateriale på nettet, og i særdeleshed uddannelsesrelevant materiale.

Derfor blev det vel modtaget, da *Den Store Danske Encyklopædi* fra Gyldendals Forlag blev tilgængelig via internettet i efteråret 2006. Der blev hurtigt igangsat forhandlinger mellem Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF) og Gyldendal, således at DEFF kunne udbyde denne nye licens til gymnasier, uddannelsesbiblioteker, offentlige og forskningsinstitutioner, såvel som de danske universiteter.

Der skulle blandt andet forhandles omkring nogle økonomiske prismodeller, således at encyklopædien kunne blive et fagligt såvel som økonomisk interessant nyt elektronisk værk for så mange institutioner som muligt.

Prismodellen for *Gyldendals Leksikon* er afhængig af institutionstype: Offentlige institutioner betaler en grundpris, uddannelsesinstitutioner en grundpris, suppleret med et beløb pr. studerende.

På nuværende tidspunkt har flere end 45 folkebiblioteker og godt 100 biblioteker på gymnasier, handelsskoler, uddannelsescentre, universiteter og andre offentlige institutioner tegnet et abonnement.

Gyldendals *Online Leksikon* er en udvidet udgave af *Den Store Danske Encyklopædi*, og danmarkshistoriens største leksikon. Det indeholder flere end 250.000 artikler, 10.000 illustrationer, flere end 1000 lyd- og filmklip samt et interaktivt danmarkskort. Leksikonet opdateres dagligt, så det altid indeholder aktuelle fakta.

Reform af folkebibliotekernes overbygning i høring

Statens kontrakt med centralbibliotekskommunerne udløber med udgangen af 2007.

De fungerende centralbiblioteker har udført opgaven til Biblioteksstyrelsens fulde tilfredshed. Alligevel har Biblioteksstyrelsen efter aftale med kulturminister Brian Mikkelsen foreslået en reform af strukturen for centralbiblioteksvirksomheden med virkning fra 2009.

Anledningen er strukturreformen, der har reduceret antallet af kommuner. Vi kender ikke reformens konsekvenser for bibliotekerne på sigt, men må antage at det vil ændre bibliotekernes behov for centralbiblioteksydelser. Den nationale kørselsordning har desuden medført en betydelig effektivisering, som vi bør tage en organisatorisk konsekvens af. Endelig peger de årlige centralbiblioteksevalueringer på, at der er behov for en omprioritering af bevillingen. Således vil der frigøres midler til styrkelse af netbibliotekerne og andre nationale udviklingsstrategier, der skal sikre, at bibliotekerne til stædighed matcher behovene i videnssamfundet.

Oplæg til reform

Biblioteksstyrelsen lægger i forslaget op til, at der for at opnå det nødvendige rationale ændres i strukturen, så antallet af centralbiblioteker reduceres væsentligt. Til gengæld afsættes der betydeligt flere midler til løsning af tværgående og udviklingsorienterede opgaver. Disse midler kan placeres mere fleksibelt på forskellige biblioteker rundt om i landet.

Hovedidéen i den nye struktur er, at overbygningsopgaverne kan opdeles i to hovedgrupper:

1. Opgaver der enten løses centralt af biblioteker efter udbud eller andre aktører.
2. Et samlet sæt af opgaver, der placeres på et antal udpegede centralbiblioteker.

Opgaver der løses centralt eller udbydes

Det foreslås, at flere opgaver end hidtil varetages ét sted, det kan være ved

løsning fra centralt hold eller udbud til en national leverandør f.eks. et kommunalt bibliotek eller et centralbibliotek.

Eksempler på den type opgaver er koordination af netbibliotekerne, som der er sat et arbejde i gang med, og licensforhandlinger, som kræver en høj grad af professionalisme. Endelig kan der være tale om nye udviklingsopgaver af overbygningskarakter eller strategiske analyser. Disse opgaver vil blive defineret i en dialog med bibliotekerne og udbudt af Biblioteksstyrelsen.

Opgaver der placeres på centralbibliotekerne

Det foreslås at der udvælges et begrænset antal biblioteker geografisk fordelt i landet, der får et samlet sæt af opgaver:

- Overbygningsansvaret for indkøb og formidling af de fysiske materialer og hermed knudepunkter i den nationale kørselsordning.
- Behovsafdækning og formidling i betjeningsområdet af elektroniske materialer.
- Faglig rådgivning og koordination af videndeling og kompetenceudvikling.

Fortsat proces

Høringsperioden løb frem til den 14. maj. De ca. 60 indkomne besvarelser sammenfattes i et notat til brug for drøftelse i Biblioteksrådet og senere udformning af en indstilling til kulturministeren. Det er Biblioteksstyrelsens intention, at der kan meldes en beslutning ud før sommerferien.

Bibliotekerne som ambassadører for borger.dk

Samarbejdet mellem den fællesoffentlige borgerportal, borger.dk og bibliotekerne er i fuld gang.

I løbet af årets første måneder kom det første mål – samarbejdsaftalen mellem Biblioteksstyrelsen og Den digitale Taskforce – i hus med en resultatopfyldelse på 100 %. Det gjaldt udpegningen af en kontaktperson i hver af de nye kommuner til varetagelsen af bibliotekernes rolle som formidlere af borger.dk. Udpegningen blev fulgt op af tovholderne i centralbibliotekernes kompetencenetværk med møder i hvert af de fire netværk og afholdelse af et fælles temamøde for kontaktpersonerne og borger.dk-samarbejdet i marts måned.

Temadag om udvikling og formidling

Den flotte opbakning fra bibliotekerne blev fulgt op ved temamødet, der samlede ca. 100 deltagere. Fra den fællesoffentlige borgerportal blev der givet en grundig indføring i udviklingsarbejdet med portalen, og der blev givet inspiration til formidlingsopgaven. En række trænere fra hovedstadsområdet gav prøver på deres professionalisme i såvel guidning på portalen som i anvendelse af dens selvbetjeningsmuligheder.

Samspil med de lokale borgerservicecentre

På temadagen blev spørgsmålet om bibliotekernes samspil med de kommunale borgerservicecentre rejst. Hvad med

dem? Bliver de også klædt på til opgaven, og hvem tager sig af dem? Borgerservicecentrene udgør ved siden af borger.dk og bibliotekerne en af kanalerne til det offentlige. Borgerservicecentrene har ifølge *Lov om kommunale borgerservicecentre* (Lov nr. 544 af 24/6/2005) en forpligtelse til, foruden deres traditionelle sagsbehandling, også at vejlede borgerne i at 'finde rundt' i det offentlige. Imidlertid har det været knapt så enkelt for Den Digitale Taskforce at indgå nationale samarbejder med borgerservicecentrene som med bibliotekerne, idet centrene er meget forskelligt organiseret i kommunerne. Borgerserviceopgavens løsning strækker sig fra at foregå i store selvstændige institutioner til at foregå i en eller anden grad af samarbejde med biblioteket til helt at være integreret i biblioteket.

Siden temadagen er der indgået samarbejdsaftale med Landsforeningen Kommunale Servicecentre, LKS, parallelt med aftalen med Biblioteksstyrelsen. Det nye samarbejde blev præsenteret ved de borgerportalstræf, som Den Digitale Taskforce holdt den 14. og 16. maj med oplæg fra begge ambassadørgrupper: Biblioteker og borgerservicecentre. Parterne inviterede ved den lejlighed hinanden til lokalt samarbejde om formidlingsindsatsen for borger.dk. Måske kan de veluddannede trænere udgøre en ressource i den kompetenceudvikling, som også borgerservicecentrene har brug for?

Fortsat uddannelsesprogram

Der er tilrettelagt et uddannelsesprogram hen over forsommeren. Programmet består i en dybere faglig indføring i formid-

lingen af offentlig information via borger.dk for trænere. Sideløbende tilbydes alle kontaktpersoner et forløb med pædagogisk coaching, så de er klar til rollen som kontaktperson i hver deres kommune med sidemandsoplæring af kollegaerne og efterfølgende som vejleder for borgerne i den digitale indgang til det offentlige, borger.dk.

Samarbejde med Biblioteksvagten på vej

Biblioteksvagten har tilbudt at supplere bibliotekernes ambassadør- og vejlederrolle for borger.dk med sin digitale indgang. Samtidig kan tjenesten udgøre et supplement til IT- og Telestyrelsens kontaktcenter, der guider i anvendelsen af portalen og desuden er borgernes adgang til det offentlige uden for myndighedernes åbningstider. Tilbuddet og samspillet med kontaktcenteret blev drøftet på det seneste kontaktudvalgsmøde. Biblioteksvagten kan supplere med længere åbningstider end bibliotekerne og kan også tilbyde søndagsåbning, der rækker ud over det, statens kontaktcenter kan tilbyde. Endelig er det oplagt, at Biblioteksvagten kan supplere med en indgang, der indholdsmæssigt rækker ud over borger.dk's opgave. Det kan f.eks. være inspiration til at læse mere om en situation end lige den nødvendige, konkrete information. Det kan være faglitteratur eller en skønlitterær behandling af en problemstilling.

Leif Andresen

Bibliotek 2.0 og bibliotek.dk

Web 2.0, bibliotek 2.0 og en række andre ord med '2.0' har i den sidste tid stået centralt i mange debatter, også i biblioteksverdenen.

Begrebet '2.0' dækker over mange forskellige ting, men det gennemgående er, at fokus på brugeren er øget.

'2.0' kan f.eks. handle om brugeren som dataleverandør, om mere bevidst brug af data, om brugen af tjenester eller om brugerfokuseret design af it-løsninger.

For bibliotek.dk er brugerfokuseringen i 2.0-tænkningen ikke noget nyt. Fra før lanceringen i 2000 har mantraet været, at brugeren er i centrum.

I debatten om udviklingsplanen for bibliotek.dk 2007 var der fokus på 'sociale teknologier', og der var udarbejdet et grundigt oplæg om muligheder for at integrere sociale teknologier. Oplægget med relativt få kommentarer der blev givet på wikien (<http://www.bs.dk/bibliotekdk>, under Udvikling af bibliotek.dk: Sociale teknologier og wiki-debat) kan fortsat ses på Biblioteksstyrelsens hjemmeside. Reaktionen i høringssvarene var blandede: Fra temmeligt forbeholdne til det meget begejstrede.

På udviklingsplanen er afsat 250.000 kr. til sociale teknologier, og en række initiativer er allerede sat i gang inden for denne ramme.

Workshop

Den 18. juni 2007 afholdes en workshop om anvendelse af sociale teknologier med deltagelse af det biblioteksfaglige udvalg om bibliotek.dk, indbudte biblioteksrepræsentanter og teknikere fra systemleverandører. Formålet er at drøfte, hvilke 2.0 tiltag der er relevante og i forlængelse heraf at få et overblik over, hvilke idéer der kunne gøre nytte på bibliotek.dk (som ikke er på udviklingsplan 2007). Endvidere vil der blive drøftet andre eventuelle idéer fra udviklingsplanen eller andre steder, som kan løses af ét bibliotek eller flere biblioteker evt. med deltagelse af en eller flere systemleverandører og med eller uden deltagelse af Dansk BiblioteksCenter (DBC). Endelig håber vi, at workshoppen vil bidrage til den løbende dialog om videreudvikling af bibliotekerne og bibliotek.dk.

Tanken er også at belyse de forskellige forslag med dokumentation for gennemslagskraft og anvendelse. Der er i f.eks. projektet *Mit bibliotek* arbejdet med en række idéer. Erfaringer herfra skal bruges som baggrund for beslutning om implementering i bibliotek.dk.

Blogs

Det er besluttet at igangsætte to blogs på bibliotek.dk:

- En blog til slutbrugere, hvor formålet er, at brugerne får en mere direkte og moderne måde at kommunikere med os (DBC og Biblioteksstyrelsen) og med hinanden på. I dag ser brugerne ikke hinandens kommentarer, undtagen når resultater fra brugerundersøgelser offentliggøres.

- En blog til bibliotekspersonale, hvor formålet dels er det samme som bibliotek.dk-info bruges til i dag, og dels at fungere som debatforum mellem biblioteksfolk om bibliotek.dk-anliggender. På grund af bloggens form vil der kunne skrives hyppigere uden at forstyrre brugerne, og det vil være langt lettere at benytte illustrationer. Der vil kunne informeres om bibliotek.dk-statistik, brugerundersøgelser m.v. blandt biblioteksfolk.

Det er besluttet at etablere disse to blogs fra omkring 1. juli 2007 og foreløbig året ud med en evaluering i oktober/november.

Samarbejde med LibraryThing

For at tilgodese ønsket om, at brugerne kan bidrage med egne data, arbejdes der nu med at etablere et samarbejde med LibraryThing (LibraryThing: se dansk beskrivelse: [\[dk.librarything.com/\]\(http://dk.librarything.com/\)\). I stedet for at kopiere andre tjenester har vi valgt at alliere bibliotek.dk med en tjeneste, som allerede er veletableret med mange brugere. Det vil give den enkelte bibliotek.dk-bruger umiddelbar mulighed for:](http://</p>
</div>
<div data-bbox=)

- at bidrage med ratings og se andres ratings
- at bidrage med tags og se og søge på andres tags
- at bidrage med beskrivelser og anmeldelser og se andres
- at få inspiration af andres læsning
- at lave en katalog over egen samling.

En egen dansk version kunne have nogle fordele, men udgiften vil også være vældig meget større. Et samarbejde med LibraryThing giver mulighed for hurtigt at løse opgaven på rimelig vis og derefter vurdere, hvor interessante funktionerne er for bibliotek.dk-brugere. Derefter vil der både kunne laves udvidelse af LibraryThing-mulighederne eller skiftes til en egen dansk udvikling.

Samarbejdet vil omfatte to hovedaktiviteter: I LibraryThing bliver bibliotek.dk en valgbar database, og der kommer links fra poster i bibliotek.dk til samme post i LibraryThing.

I skrivende stund mangler nogle detaljer at falde på plads, men med lidt held kan funktionen gå i luften kort efter sommerferien.

Data til eksperimenter

Biblioteksstyrelsen stiller en dataleverance med alle dele af nationalbibliografien til rådighed for diverse former for udvikling og eksperimenter. Dataleverancen rummer data til og med 31. marts 2007 og er finansieret af Biblioteksstyrelsen.

Der er ikke specifikke krav til, hvad dataleverancen kan bruges til. Det kan både være afprøvning af konkrete idéer og et ikke nærmere specificeret ønske om at undersøge mulighederne i de nationalbibliografiske data. Efterfølgende skal der oplyses, hvad der er kommet ud af bestræbelserne – og det er helt acceptabelt, hvis et forsøg ikke munder ud i noget projekt eller nogen ny tjeneste. Der er fra bibliotek.dk også leveret logdata til af-testing af funktionen 'search cloud'.

Masser af 2.0 i bibliotek.dk

Det hører med til 2.0-diskussion at nævne, at bibliotek.dk er langt fremme med en række funktionaliteter og tilbud, som ligger inden for bibliotek 2.0's rammer. Fra starten er vendingen "Brugeren er i centrum" blevet anvendt – og f.eks. er der bevidst arbejdet for, at funktioner som viderestilling til lokalsystemer har været brugerorienterede ved at bruge korteste vej til bestilling i lokalt katalog.

Det er muligt for brugerne at få data ud i mange formater: Formateret til referenc værktøjer, RSS-feed og helt enkelt som email. De organisatoriske barrierer for at bestille materiale er stort set fjernet, så bibliotek.dk giver brugerne et samlet værktøj til at bestille materiale. Med udviklingsplanen for 2007 udvides dette til også at dække, hvad der senere sker med adgang til udlånsstatus m.v. Den enkle og hurtige adgang til bibliotekernes materiale via nettet er en væsentlig del af den internationale diskussion af library 2.0, men har ikke været en del af den danske diskussion af bibliotek 2.0. Forståeligt nok: bibliotek.dk udfylder funktionen allerede.

Børnekulturen i det nye kommunelandskab

Den 1. januar 2007 er en dato, der står mejslet ind i alle kommunale medarbejderes hoveder. Her blev Kommunalreformen iværksat, og for mange betød det ikke alene ændrede arbejdsopgaver, men også nye chefer, politikere og ofte nye fysiske rammer og en helt anden arbejds-adresse. Det har været en ordentlig mundfuld!

Der er mange, der har gjort sig bekymringer i den anledning, og i Børnekulturens Netværk har bekymringen naturligvis gået på, om børnekulturen nu blev husket og fik plads og muligheder for at udvikle sig og ikke blev offer for de mange besparelser, som kommunerne har fundet nødvendige. Formanden for Børne- og Kulturchefforeningen, Per B. Christensen, har gentagne gange i optakten til Kommunalreformen anbefalet, at børnekulturen blev det kit, der kunne binde de nye kommuner sammen.

Hvordan er det så gået?

“Faktisk ikke så dårligt, tak – vil rigtig mange kommuner kunne sige.

“Jo, børnekulturen er et rigtig godt kit til at binde sammenlagte kommuner sammen med.”

“Børnekulturen er sjældent et område, der er blevet skåret på. En indsats på børnekulturområdet er som regel meget synlig og en god måde at brande kommunen på.”

“Det er ikke svært at finde politisk enighed om børnekulturen.”

Så alt i alt er de første signaler fra kommunernes side om børnekulturen meget positive.

Hvordan kan man se det?

Antallet af børnekulturkonsulenter i kommunerne er stigende. 28 af landets kommuner har en børnekulturkonsulent, tre kommuner har to. (Her nærmer vi os 1/3 af alle landets kommuner.) Selve antallet er ikke en nævneværdig stigning i forhold til før Kommunalreformen, og retfærdigvis skal det siges, at en stor del af konsulenterne er ansat i nogle af de kommuner, der ikke er blevet sam-

menlagt med andre. Men der kommer stille og roligt flere til. Sidste skud på stammen er Skanderborg og Esbjerg, og der kommer flere og flere henvendelser til Børnekulturens Netværk om råd og vejledning i forhold til oprettelsen af den type stillinger.

En anden måde at måle på er interessen for det modelforsøg, som Børnekulturens Netværk inviterede til i samarbejde med Børne- og Kulturchefforeningen.

Modelforsøget

Intensionerne med modelforsøget er beskrevet nøje i tidligere numre af *Nyt fra Biblioteksstyrelsen*, så det skal kun kort siges, at hovedformålet med forsøget er at finde nye modeller og metoder til at udvikle og kvalificere børnekulturen lokalt. Et andet mål er at understøtte den enkelte kommunes initiativer på dette felt og at synliggøre mulighederne for sparring mellem kommunerne og Netværket og Netværkets partnere og derigennem skabe inspiration og sikre videndeling.

Interessen for forsøget har været stor. På et tidspunkt, hvor samtlige kommuner har haft rigeligt om ørerne i forhold til den nye struktur, har 34 kommuner fundet tid og kræfter til at ansøge om deltagelse i forsøget. De 34 kommuner har beskrevet projekter til knapt 38 mio. kr. Heraf er der søgt tilskud til knapt 17 mio. kr. med en egenfinansiering på næsten 16 mio. kr., mens 5 mio. kr. bliver finansieret på anden vis. Forsøgsordningens tidsramme er på to år, og der er afsat i alt 4 mio. kr.

Ansøgningerne vidner trods stor forskel-

lighed om et meget stort engagement i børnekulturen, og tendensen til at arbejde på tværs af fag og sektorer er gennemgående. Ansøgningerne er ved at blive behandlet, og Netværket har lovet kommunerne en tilbagemelding i begyndelsen af juni måned 2007.

Der er ingen tvivl om, at der i ansøgerfeltet er rigtig mange gennemtænkte og realistiske projekter, som Netværket og kommunerne vil kunne samarbejde om. Det er tankevækkende, at en række af de personer, der i ansøgningsperioden har kontakten Børnekulturens Netværk, har udtalt, at blot det at de i kommunen har måttet sætte sig sammen for at vurdere, om de ville ansøge om deltagelse i ordningen, har betydet, at mange roller og funktioner i deres nye kommuner er faldet på plads, og at de derigennem er blevet i stand til at se langt flere muligheder end tidligere.

Det lovende samarbejde

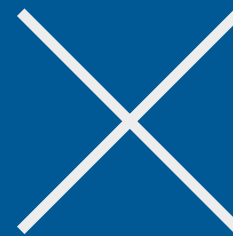
Modelforsøget er skruet sådan sammen, at også de kommuner, der ikke bliver udpeget til selve forsøget, vil få tilbudt at indgå i et samarbejde gennem en følgeordning, som etableres i kølvandet på forsøgsordningen. Det er tanken at skabe et netværk mellem de deltagende kommuner gennem løbende møder i forsøgsperioden. Her vil en udveksling af erfaringer og inspiration og videndeling finde sted, og også kommunerne i følgeordningen vil blive inviteret.

Børnekultur i alle kommuner

Børnekulturens Netværk har den vision, at alle børn skal have adgang til børnekultur, alle kulturinstitutioner skal med-

virke og alle kunstarter inddrages. Derfor er det vigtigt at understrege, at erfaringerne fra modelforsøget skal tilgå alle landets kommuner. Men det er lige så vigtigt at minde om, at Børnekulturens Netværk står til rådighed for alle landets kommuner, hvad enten de deltager i modelforsøg, følgeordninger eller andet. Netværket kan bl.a. bidrage med råd og vejledning, med publikationer, oplæg og ikke mindst gennem børnekulturportalen indhold.

Det er lige nu, kommunerne skal finde deres nye identiteter, få styr på deres børnepolitik og for de sammenlagte kommuners vedkommende opdage, hvor mange flere og bedre muligheder der nu er kommet både i form af flere kulturinstitutioner og i form af nye samarbejdspartnere og kolleger. Børnekulturens Netværk ønsker kommunerne held og lykke med opgaven og står klar med hjælp og støtte i det omfang, det er muligt.

BIBLIOTEKS LEDERMØDE 2007

Årets biblioteksledermøde
afholdes den 13.-14. november
2007 på Hotel Nyborg Strand.

Invitationer udsendes
ultimo september

Kulturformidling til børn og unge

Otte kulturinstitutioner vil forbedre formidlingen af kunst og kultur

Kulturformidling til børn og unge er en toårig diplomuddannelse, som opkvalificerer kunst- og kulturformidlere i arbejdet med børn og unge. Otte af Kulturministeriets institutioner er gået sammen om det nye efteruddannelsesstilbud, hvis drivkraft er det tværfaglige samarbejde mellem mange kunst- og kulturretninger: Musik, film, kulturhistorie, naturhistorie, museer, biblioteker, teater, dans, billedkunst og litteratur.

Baggrunden for at etablere uddannelsen er en undersøgelse udført af firmaet Pluss Leadership blandt ca. 450 deltagere på Børnekulturens Netværks fire seminarer om formidling i 2005. Heri fastslås det, at der er et stort behov for uddannelse blandt nye, men især erfarne formidlere med flere års praksis.

Diplomuddannelsen er en forsøgsuddannelse i foreløbig to år, fra september 2007 til juni 2009, og den gennemføres i et samarbejde mellem:

- CVU Sønderjylland
- Danmarks Biblioteksskole
- Den Danske Filmskole/Animationsuddannelsen

- Det Danske Filminstitut/Center for Børne- og Ungdomsfilm
- Odsherred Teaterskole
- Organisationen Danske Museer
- Skolen for Moderne Dans
- VMK - Konservatoriet for musik og formidling.

Børnekulturens Netværk er initiativtager til forsøgsuddannelsen og giver tilskud til forsøgsperioden. Danmarks Biblioteksskole administrerer uddannelsen, som finder sted på Odsherred Teaterskole i Nykøbing Sjælland.

Stigende behov for uddannelse

Nye tider kræver ny formidling, og børn og unge er et kritisk publikum, der konstant udfordrer kunst- og kulturinstitutionerne. Det er baggrunden for diplomuddannelsens tilbud til alle landets kulturformidlere om at få indblik i den nyeste viden om formidlerroller og redskaber til formidlingen af kunst og kultur til børn og unge. Det primære mål er at udanne bedre, mere reflekterende formidlere, der kan kvalificere nuet frem for at forfine den enkeltes faglighed. Intentionen med uddannelsen er derfor at forbedre den daglige formidlingspraksis, så formidleren kan engagere børn og unge på et højere niveau.

Uddannelsen er bygget op, så den:

- Udvikler evnen til at bringe børn og unges fantasi i spil om kunst og kultur
- Gør de studerende i stand til sammen med børn og unge at skabe et kreativt og engagerende kulturelt rum inden for deres faglige formidlingsområde
- Lærer de studerende at forbinde ny teori om børne- og ungdomskultur, kunst og kultur med de daglige kunst- og kulturformidlingsaktiviteter

- Forbedrer de studerendes evne til at udnytte nyere teori og praktiske erfaringer med kunst- og kulturformidling til børn og unge med fokus på den æstetiske og etiske dimension.

Hvem henvender uddannelsen sig til?

Uddannelsens målgruppe er bred. Den henvender sig til alle, der arbejder med formidling til børn og unge som for eksempel museumsansatte, biblioteksansatte, kunstnere, lærere og pædagoger samt andre, hvor formidleren enten er i direkte kontakt med eller skaber rammer for egen og andres direkte kontakt med børn og unge.

Hvad rummer uddannelsen?

Uddannelsen består af fire moduler (i alt 60 ECTS), hvoraf det sidste er et afgangsprøveprojekt.

Det første modul er koncentreret om *Fortællingen* i alle dens former og udtryk. På nuværende tidspunkt er der programlagt fire internatophold i efteråret 2007.

Temaet for den første weekend (den 14.-16. september) er *Paradigmeskifte i formidlingen og arbejdet med barndomsbegrebet* med professor Beth Juncker, Danmarks Biblioteksskole og professor Ole Fogh Kirkeby.

Den 2. weekend (den 5.-7. oktober) drejer sig om *Fortælle teknik. Krop og stemme* med skuespillerne Viggja Bro og Steen Haakon Hansen.

På den 3. weekend (den 2.-4. november) er temaet *Fysisk formidling: Rum og genstand*, og på den 4. (den 30. november-2. december) er temaet *Medial formidling*.

Det 2. modul i foråret 2008 handler om *Dialogen med børn* og det 3. modul i efteråret 2008 om *At skabe med børn*.

Leif Andresen

Åbne standarder og digital forvaltning

Undervisningsformerne består af:

- Internatophold på Odsherred Teaterskole af to døgn varighed (fredag middag til søndag middag)
- Refleksions- og afprøvningsfaser mellem internatopholdene
- Virtuel kommunikation mellem internatopholdene, herunder en portfolio-del
- Projektarbejde og formidlingsfaser, herunder udarbejdelse af en læringsaftale.

Adgangsbetingelser og bedømmelse

Der kræves mindst to års erhvervs erfaring inden for formidling og en kortere videregående uddannelse for at blive optaget, dog kan ansøgere med anden relevant baggrund søge om dispensation fra ovenstående optagelseskriterier.

Afgangsprojekt og ét af modulerne – efter eget valg – afsluttes med en eksamen med ekstern censur. De to andre moduler afsluttes med en intern evaluering med karakteren bestået/ikke bestået.

Ansøgningsfristen er fredag den 15. juni 2007, og ansøgningskema kan findes på www.boernogkultur.dk.

Prisen for hele uddannelsen er 16.000 kr. foruden 10 internatophold på Odsherred Teaterskole á 700 kr.

Yderligere oplysninger om uddannelsen fås hos Børnekulturens Netværk, tlf. 33 73 33 70, mail bkn@boernogkultur.dk eller Børnekulturportalen www.boernogkultur.dk.

Den 2. juni 2006 vedtog Folketinget et beslutningsforslag (omtales som B103) om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige. Her blev regeringen pålagt at sikre, at det offentlige brug af informationsteknologi, herunder brug af software, er baseret på åbne standarder.

Med henblik på at udmønte denne beslutning udsendte IT- og Telestyrelsen i februar 2007 rapporten *Anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige*. Rapporten indeholder bl.a. en definition af åbne standarder, model om sektorstandardisering og et forslag til syv områder, hvor der skal indføres forpligtende standarder for det offentlige.

Ny strategi for digital forvaltning

På et mere politisk plan blev der den 19. marts 2007 lanceret en ny digitaliseringsstrategi (www.oio.dk/digitaliseringsstrategi), der er blevet til i samarbejde mellem Regeringen, KL og Danske Regioner. Strategien lægger op til, at der skal tænkes mere på tværs af myndighedsgrensene i det offentlige, så borgere og virksomheder kan opnå en let tilgængelig digital indgang til services fra de offentlige myndigheder. Dette skal blandt andet ske gennem fortsat udvikling af borgerportalen borger.dk, der giver borgerne overblik over mellemværender med det offentlige og sikrer direkte adgang til digitale selvbetjeningsløsninger.

Indsatsområder

Det absolut mest omtalte indsatsområde har været standarder for tekstdokumenter. Der peges i *Anvendelse af åbne stan-*

darde for software i det offentlige sideordnet på Office OpenXML udviklet af Microsoft og ISO standarden Open Document Format (OPF). Det er nu besluttet at gennemføre et eller flere pilotforsøg, som forventes afviklet fra juni til august i år, så vejledning til myndighederne kan udarbejdes fra september 2007.

De andre seks områder er dataudveksling mellem offentlige myndigheder, elektronisk sags- og dokumenthåndtering, elektronisk indkøb, digital signatur, hjemmesider og it-sikkerhed.

Høringsrunde

I forbindelse med høringen af rapporten *Anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige* indkom 63 høringssvar. Et af disse var fra Biblioteksstyrelsen, som kan tilslutte sig de syv indsatsområder.

Derudover handler Biblioteksstyrelsens høringssvar om bl.a. sektorstandardisering. Her peges på, at bibliotekssektoren i modsætning til andre sektorer har en meget lang tradition for dataudveksling (ikke mindst bibliografiske poster i ISO2709 og søgning med Z39.50) og fælles begreber (katalogiseringsreglerne) og derfor også har organer til vedligeholdelse af disse: Bibliografisk Råd og danZIG. I forhold til nye områder er Biblioteksstyrelsen meget opmærksom på nødvendigheden af fælles løsninger. Det gælder f.eks. spørgsmålet om håndtering af brugeradgang til flere systemer. Her har vi et tæt samarbejde med IT- og Telestyrelsen og går efter modeller, som hænger sammen med de kommende fælles offentlige løsninger i f.eks. borger.dk.

Anna Rasch

Generationsromanen om Marstal og de syv verdenshave løb med sejren

P2Romanprisen 2007

DR's radiodirektør Leif Lønsmann overrakte den 30. april P2Romanprisen 2007 på de 25.000 kr. til Carsten Jensen for romanen *Vi, de druknede*. Den storslåede roman på 693 sider beretter om tre-fire generationers skæbner i den lille by Marstal på Ærø fra krigsudbruddet i 1848 til Danmarks befrielse i 1945.

Der var tæt opløb mellem de kårede finalistforfattere, da læser-lytterjuryen ugen forinden var samlet i DR Byen for at kåre årets vinder. I deres begrundelse for at vælge Carsten Jensens *Vi, de druknede* lagde juryen vægt på, at "det er en fantastisk måde at lave danmarks- og lokalhistorie på".

"Det er en god måde at få folk til at læse en historisk bog ved at flette historien ind i en roman... Og så får vi jo en bog, som er et monument over Danmark som fiskerination, hvor vi har utroligt mange bøger om Danmark som landbrugsland," fremhævede juryen. Juryen kalder også

Vi, de druknede for "en fantastisk godt komponeret bog" – "dejlig og overraskende".

P2Romanprisens jury er blevet fundet blandt deltagerne i de mere end 50 romanlæseklubber, som DR, Biblioteksstyrelsen og landets biblioteker har samarbejdet om for andet år i træk.

I 2006 gik P2Romanprisen til Morten Ramslands *Hundehoved*, og Christian Jungersen modtog i 2005 prisen for *Undtagelsen*.

Udover Carsten Jensen har de nominerede til årets romanpris 2007 været Trisse Gejls *Patriarken*, Mette Pryds Helles *Oh, Romeo*, Ida Jessens *Det første jeg tænker på*, Ib Michaels *Blå Bror*, Knud Romers *Den som blinker er bange for døden* og Kirsten Thorups *Førkrigstid*.

Biblioteksstyrelsen og DR har besluttet at fortsætte det gode samarbejde om ro-

manlæseklubberne og vil udsende yderligere information om deltagelse og tilmelding til 3. sæsonen 2007/08.

Prismodtageren

Carsten Jensen, født 1952 i Marstal, er forfatter og samfundsrevsende journalist. Han er mest kendt for sine rejseromaner *Jeg har set verden begynde* (1996) og *Jeg har hørt et stjernesud* (1997).

Mag.art. i litteraturvidenskab fra Københavns Universitet 1981. Har været tilknyttet Information, Det Fri Aktuelt, Ekstra Bladet, Morgenavisen Jyllands-Posten og Politiken. Adjungeret professor i kulturanalyse ved Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet fra 2001. Medlem af formandskabet for Det Kulturelle Vismandsråd 2000-03. Redaktør af tidsskriftet *Fredag* 1985-90.

Kilde: Litteratursiden.dk

Foto: DR

Dansk biblioteksvæsen promoveret og hyldet i Tyskland

I 2006 henvendte de tyske bibliotekers paraplyorganisation, BID (Bundesvereinigung Deutscher Bibliotheks- und Informationsverbände) sig til Biblioteksstyrelsen, om vi ville støtte og medvirke til realisering af en idé om at Danmark skulle være et særligt tema-‘gæstelands’ på den store ‘altsyke’ bibliotekskongres i 2007 i Leipzig. Baggrunden for forslaget var, at Danmark for et par år siden fik topplacering i en tysk benchmarking undersøgelse (*Bibliothek 2007*) af en række europæiske bibliotekssystemer. Det fik vi på baggrund af en analyse af det sammenhængende danske bibliotekssystem med en national infrastruktur, et bibliotek.dk osv. som konkluderede, at det primært kunne henføres til et statsligt nationalt engagement, en bibliotekslov og et aktivt koordinerende statsligt organ, Biblioteksstyrelsen. Vi tog naturligvis imod invitationen. Det er en stor ære for et land som Danmark at blive taget som modeludgangspunkt af Europas største land.

Den tyske biblioteks-konference er med sine 3000 deltagere organiseret omtrent som en IFLA konference med en stor ud-

stilling, stor åbningsceremoni, en række paneldiskussioner og parallel-sessioner med forskellige faglige problemstillinger.

Biblioteksstyrelsen blev tilbudt en stand på udstillingen og producerede en udstilling, der præsenterede det danske bibliotekssystem med visuel vægt på både klassiske biblioteksbygninger (Statsbiblioteket) og nogle af de senere års mere prægnante bygninger – Den sorte diamant, Kolding Bibliotek, Handelshøjskolens Bibliotek, Middelfart Bibliotek, Vanløse Bibliotek m.fl. Vi fremstillede også en lille publikation på tysk *Dänische Bibliotheken in der Wissensgesellschaft*, også smukt illustreret med danske biblioteksmiljøer. Publikationen blev revet væk, blandt andet fordi det mest spektakulære indslag fra Danmark var meget vellykket: Under den to timer lange åbningsceremoni kørte der en billedserie som baggrundstæppe i fuld scenebredde med danske biblioteks-billeder.

På standen uddeltes også mange af vores engelsksprogede publikationer, bl. a. biblioteksloven, vores engelsksprogede statistik, *Scandinavian Public Library Quarterly*,

Nordic Public Libraries in the Knowledge Society og DEFF-publikationer.

Der var på hver af konferencens tre dage i den store sal organiseret en hel times forelæsning om dansk biblioteksvæsen generelt, folkebibliotekernes innovation og forskningsbibliotekssamarbejdet. Der var desuden dansk deltagelse med oplæg i en lang række sessioner og paneldiskussioner, hvor blandt andet biblioteksorganisationerne, biblioteksskolen og flere foregangsbiblioteker præsenterede deres projekter og idéer. Endelig bidrog Biblioteksstyrelsen med en fyldig præsentationsartikel til det tyske biblioteksblad *BuBs* konferencenummer.

Det er mange år siden Biblioteksstyrelsen har produceret en tysksproget publikation og vi har formodentlig aldrig investeret så mange kræfter i en enkelt promovering i udlandet af dansk biblioteksvæsen. Det er naturligvis ikke muligt at gøre op om investeringen var fornuftig, men vi fik meget positive tilbagemeldinger og vores oplevelse var, at denne form for ‘Danmarks-promovering’ er virkningsfuld.

FLERE END 6000 BØRN OG UNGE KÅRER ÅRETS ORLA

Årets afstemning om Orla-Prisen blev markeret med deltagelse af flere end 6000 børn og unge. Prisen er den eneste danske bogpris, hvor de yngste læsere selv vælger deres favoritbøger og tegneserier. Læselyst samarbejder med Danmarks Radio om Orla-Prisen, som blev uddelt første gang i 2005. Orla-Prisen er opkaldt efter hovedpersonen i Ole Lund Kirkegaards børneklassiker, *Orla Frø-snapper*. Prisvinderne fik derfor også overrakt en håndlavet Orla Frø-snapper-dukke som præmie ved Orla prisoverrækkelsen 2007.

Vinderne af Orla-Prisen 2007

- Bedste billedbog: *Duen Didrik - i dronningens tjeneste*, Jens Vilstrup, ill. af Claus Riis, forlag: Carlsen.
- Bedste børnebog: *Skyggeporten*, Lene Kaaberbøl, forlag: Phabel
- Bedste ungdomsbog: *Den gyldne by*, Dennis Jürgensen, forlag: Tellerup
- Bedste tegneserie: *Taynikma - Skyggeskoven*, Merlin P. Mann og Jan Kjær, forlag: Phabel

Orla-Prisen er et af flagskibene i Læselyst-kampagnen, som Kulturministeriet, Un-

dervisningsministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender står bag. Biblioteksstyrelsen er sekretariat for kampagnen. Læselystaktiviteterne fortsætter, idet Folketingets Finansudvalg netop har godkendt en bevilling på tre mio. kr. fra Tips- og Lottomidlerne. Biblioteksstyrelsen kan derfor med stor glæde annoncere at Orlaprisen også næste år kan afvikles med tilskud fra Kulturministeriet.

Anna Enemark

BIBLIOTEKSSTYRELSEN STYRKER UDVIKLINGSARBEJDET OG SAMARBEJDET PÅ TVÆRS

Biblioteksstyrelsen har i de seneste år oplevet en del ændringer i opgaveporteføljen, primært på tilskudsområdet. Det er sammen med flytningen til en ny ramme, hvor Kulturministeriets Administrationscenter overtager en række serviceopgaver, baggrunden for, at Biblioteksstyrelsen har besluttet at gennemføre en organisationsændring. Biblioteksstyrelsens udadrettede opgaver deles mellem to enheder: En tilskudsadministrationsafdeling og en udviklingsafdeling. Hver af disse enheder ledes af en kontorchef.

Tilskudsadministrationens opgaver omfatter biblioteksafgiften, bladpuljeområdet og visse administrative dele af tilskud til biblioteksområdet. Det forventes, at samlingen af disse opgaver vil bidrage til mere ensartede og effektive sagsgange og en bedre udgangspunkt for indførelse af elektronisk sags- og dokumenthåndtering (ESDH).

Udviklingsafdelingens opgaver vil fortsat omfatte rådgivning & udvikling, DEFF og børnekultur men med en målsætning om mere tværgående samarbejde mellem medarbejdere og enheder samt øget koordinering af faglige initiativer.

Det forventes, at afdelingen derved har de bedste forudsætninger for at implementere Biblioteksstyrelsens strategi for biblioteksudvikling.

Direktionen har besluttet at udnævne sekretariatschef i DEFF-sekretariatet, Jakob Heide Petersen, til kontorchef og leder af udviklingsafdelingen. Jakob fortsætter indtil videre som leder af DEFF-sekretariatet, men aflastes i nogle af de faglige opgaver.

Stillingen som kontorchef i enheden for tilskudsadministration besættes ved eks-ternt opslag.

Jens Thorhauge

NETBIBLIOTEKERNE

I *Nyt fra Biblioteksstyrelsen* 2007:1 orienterede René Olesen om den Ny styringsmodel for netbibliotekerne. Som anført i artiklen er der nu foretaget udpegning til den koordinationsgruppe, som skal forestå styringen af netbibliotekerne, og det første møde er afholdt den 28. marts 2007.

Koordinationsgruppen består af følgende:

Direktør Jens Thorhauge, Biblioteksstyrelsen (formand)

Bibliotekslederforeningens repræsentation:

Biblioteksleder Britta Bitch, Odder Bibliotek. Suppleant: Bibliotekschef Bente Kristoffersen, Brønderslev Bibliotek

Foreningen de kommunale bibliotekers netbibliotekers (FKBN) repræsentation:

Bibliotekschef Morten Fogh, Herning Bibliotekerne/Formand for FKBN. Suppleant: Udviklingschef John Nørskov Hansen, Gentofte Bibliotekerne

KLs repræsentation:

Chefkonsulent Helle Kolind Mikkelsen

Danmarks Biblioteksforenings repræsentation:

Lone Knakkegaard, Bibliotekschef, Vejle Bibliotekerne/2. næstformand i Danmarks Biblioteksforening. Suppleant: Direktør Winnie Vitzansky, Danmarks Biblioteksforening

Statsbibliotekets repræsentation:

Udviklingschef Birthe Christensen-Dalsgaard. Suppleant: Områdeleder Eva Fønss-Jørgensen

Medlemmer udpeget af KL og Biblioteksstyrelsen i fællesskab:

Forvaltningschef Rolf Hapel, Borgerservice og Biblioteker i Århus
Kultur- og Fritidsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen, Kolding Kommune

Ministeriet for Videnskab,
Teknologi og Udvikling:
Repræsentant endnu ikke udpeget

Tilforordnet:

Direktør Per Mogens Petersen,
Dansk BiblioteksCenter as

Sekretær:

Konsulent René Olesen, Biblioteksstyrelsen

Koordinationsgruppen vedtog på mødet i marts en forretningsorden og behandlede notater om bl.a. vision for netbibliotekerne og anvendelse af de statslige midler.

Orientering om Koordinationsgruppen for netbibliotekerne vil løbende blive givet på Biblioteksstyrelsens hjemmeside: www.bs.dk, hvor også referat fra møder samt bilag vil blive publiceret. Næste møde er den 26. juni 2007.

Lone Hansen

RUF - NYT MEDLEM

Undervisningsministeriet har skiftet medlem i Biblioteksstyrelsens fagligt rådgivende udvalg for Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker, RUF. Konsulent Ulla Næsgaard er udtrådt, og pædagogisk konsulent Ulla Sverrild er indtrådt i stedet.

Lone Hansen

E-KOPI PROJEKTET

På baggrund af en rammeaftale indgået i 2004 mellem CopyDan og Biblioteksstyrelsen er Statsbiblioteket begyndt at indscanne og formidle artikler elektronisk. Artiklerne bliver indscannet fra videnskabelige tidsskrifter og herefter sendt med mail til brugeren. Ved videnskabelige tidsskrifter forstås tidsskrifter, hvis hovedsigte er at formidle forskning til forskere.

Statsbiblioteket vedligeholder en liste over tidsskrifter, der er omfattet af aftalen. Listen omfatter ca. 50.000 danske og

udenlandske titler og kan findes på adressen <http://www.statsbiblioteket.dk/ocinfo/copydan>

Der betales en afgift til CopyDan hver gang, der formidles en artikel fra et tidsskrift på listen.

Morten Andersen

BIBLIOTEKERNES NETMUSIK

Nu Danmarks største musikbutik på nettet

Det er den i kraft af at være den butik med den største brug målt i antal downloads. I årets første kvartal lå det daglige antal downloads mere end dobbelt så højt som de samme måneder sidste år. Dvs. 3.500-4.000 dagligt.

På indholdssiden er netmusikken i de afsluttende faser af forhandlinger med selskaberne Universal og Warner. Når de er faldet på plads, er alle de såkaldte "majors" med i udbuddet fra Bibliotekernes Netmusik, som dermed kan siges at være markedsdækkende.

Status på tilslutningen fra bibliotekerne i de nye kommuner er, at der ud af de 98 kommuner nu kun mangler 14 kommuner i at alle er med og tjenesten kan siges at være nationalt dækkende.

Jonna Holmgaard Larsen

ISO TC46 MØDEUGE

I ugen fra den 7. til den 11. maj 2007 blev der afholdt den årlige mødeuge i ISO TC46 Information and Documentation Technical Committee i Santiago de Compostela, Spanien. Fra Biblioteksstyrelsen deltog Leif Andresen i en række møder. I TC46/SC4 Technical Interoperability blev der godkendt en ny working group (WG), WG 11 RFID in libraries, med Leif Andresen som convenor (formand). Han holdt desuden oplægget på et informationsmøde om RFID.

I TC46/SC4 arbejder en WG med et XML schema for beholdning. Det kan forventes på et tidspunkt at erstatte Z39.50 Holdings, som anvendes til beholdningsopslag i Danmark. Fra dansk side deltager vi aktivt i arbejdet for at sikre, at vores anvendelse kan videreføres uden væsentlige problemer.

Leif Andresen aflagde desuden rapport fra ISIL – Registration Authority for ISO 15511 International Standard Identifier for Libraries and Related Organizations (ISIL) på vegne af Biblioteksstyrelsen og for Maintenance Agency for ISO 15836 The Dublin Core metadata element set på vegne af Dublin Core Metadata Initiative.

Leif Andresen

INTERNATIONALT RFID MØDE

Det første formelle møde i ISO TC46/SC4/WG11 RFID in libraries blev afholdt den 11. juni 2007 i København.

Leif Andresen

NORDBIB WORKSHOP OM OPEN ACCESS

Marienlyst i Helsingør skabte rammerne for Nordbib's policyskabende workshop om Open Access (OA) i dagene den 23. og 24. april. Hensigten var at skabe et forum, hvor nøglepersoner kunne mødes, dele viden, og blive informeret om de mange aspekter omkring elektronisk publicering og OA. De omkring 75 deltagere var nøglepersoner fra universiteter,

forskningsråd og styrelser, ministerier, videnskabelige selskaber og forskningsbiblioteker fra de nordiske lande og repræsenterede de forskellige aktører inden for forskningspublicering.

Programmet var baseret på resultatet af en analyserapport udført for Nordbib. David Prosser, SPARC, var keynote speaker, og væsentlige aktører fra de nordiske lande inden for videnskabelig forskning gav gode oplæg om aktuelle OA-problestillinger. Der var desuden en række gruppediskussioner på programmet, hvor grupperne blev bedt om at komme med anbefalinger og anvisninger på, hvorledes OA kan komme på den forskningspolitiske dagsorden. På baggrund af workshopens resultater vil der blive udgivet en state of the art-rapport i begyndelsen af juni. Rapportens anbefalinger vil indgå i Nordbibs videre program.

Alle oplæg fra workshoppen kan findes på <http://nordbib.net/Initiatives---Reports/Workshop/Programme.aspx>

Hanne Marie Kværndrup

UKSG CONFERENCE 2007 AND EXHIBITION

Den engelske tidsskriftkonference UKSG fandt sted i Warwick i dagene den 16.-18. april. Konferencen er efterhånden meget velbesøgt – i år var der mere end 600 deltagere fra hele verden. UKSG er konferencen, hvor vi bliver opdateret på emnerne omkring elektroniske ressourcer og licensforhandlinger. Den tilbyder en god blanding af workshops, udstilling og plenumoplæg, samt korte præsentationer af nye produkter fra forlagene. Det er svært at fremhæve et enkelt oplæg, men konferencen giver gode faglige input, networking og mulighed for at holde møder med forlag og udgivere.

Oplæg vil blive tilgængelige via: <http://www.uksg.org/events/annualconference> Fra DEFF deltog Kirsten Due, Janne Vendt, Bo Öhrström og Anette Schneider.

Kirsten Due

RAPPORTER**modtaget i perioden****19. februar -30. april 2007****Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker**

Biblioteket - Hvad skulle jeg komme DER efter? Rapport fra projektet 'Bibliotek for alle: Læs og skriv med IT' og 'Gadebibliotek'.

Tilskudsmodtager: Frederikssund Bibliotek

Tilskud fra Udviklingspuljen 1. november 2004: kr. 86.000

Det lokale bibliotek som katalysator for lokal udvikling. Små biblioteker gør en forskel ...

Tilskudsmodtager: Silkeborg Bibliotek
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. november 2003: kr. 580.000

Furesøbibliotekerne - til borgernes bedste

Tilskudsmodtager: Farum Bibliotek
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. juni 2005: kr. 200.000

Kundskabens Hus - et lærings-, viden- og vejledningscenter

Tilskudsmodtager: Vejle Bibliotek
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. november 2005: kr. 100.000

Hybride læringsmiljøer

Tilskudsmodtager: Århus Kommunes Biblioteker
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. november 2003: kr. 1.350.000

Det interaktive børnebibliotek

Tilskudsmodtager: Århus Kommunes Biblioteker
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. november 2002: kr. 50.000
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. november 2003: kr. 1.566.940

Biblioteket som demokratisk torv

Tilskudsmodtager: Frederikshavn Bibliotek
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. november 2004: kr. 450.000

Spil sammen

Tilskudsmodtager: Frederikshavn Bibliotek
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. juni 2005: kr. 142.800

Lokale informations, kultur- og bibliotekstilbud

Tilskudsmodtager: Vejle Bibliotek
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. juni 2005: kr. 200.000

Strategiafsæt for Fremtidens Digitale Lydavis

Tilskudsmodtager: Solrødbibliotekerne
Tilskud fra Udviklingspuljen 1. november 2005: kr. 87.048

Lone Hansen

OVERBYGNINGSPULJEN 2007

Ved ansøgningsfristens udløb den 15. marts var der indkommet 11 ansøgninger til overbygningspuljen. Der var 1 mio. kr. til rådighed i puljen for 2007. Der var søgt for i alt 3.677.500 kr. Den 21. maj holdt Biblioteksstyrelsens rådgivende udvalg for overbygningspuljen, BRO, møde med behandling af biblioteksstyrelsens indstillinger. Fire ansøgninger blev imødekommet med en samlet udmøntning på i alt 590.750 kr.

Dänische Bibliotheken in der Wissensgesellschaft, marts 2007
Brochuren giver et overblik over strukturen i de danske folkebiblioteker. Desuden præsenteres vigtige indsatsområder samt Biblioteksstyrelsens strategi for udvikling af folkebibliotekerne.

Gymnasieelever og biblioteker, Rapporter fra Biblioteksstyrelsen 6, marts 2007
Rapporten formidler resultatet af en undersøgelse vedr. anvendelse af biblioteker og informationsressourcer hos elever ved ungdomsuddannelserne. Undersøgelsen er en parallel til undersøgelsen af de studerendes anvendelse af biblioteker og informationsressourcer fra 2005 – *Studerende, Google og biblioteker*.

Danmarks Elektroniske Fag- og forskningsbibliotek, Beretning 2006
Beretningen skildrer aktiviteterne i DEFF og DEFFs programområder i det forløbne år og giver ligeledes en samlet status for arbejdet i programområderne siden 2003.

BA *Kristine Rude* er fastansat som konsulent i Bladpuljeseekretariatet og Biblioteksafgiften fra 1. januar 2007.

Cand.comm. *Caroline Søndergaard Bendixen* er fastansat som HR-konsulent i ledelsessekretariatet med virkning fra 1. januar 2007.

Anne Maja Larsen er ansat som international sekretær i The Knowledge Exchange Office fra 16. april 2007.

Cand.scient.pol. *Jakob Nedergaard Mortensen* er ansat som bibliotekskonsulent i sekretariatet for Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek fra 14. maj 2007.

Sekretariatschef *Jakob Heide Petersen* tiltræder som kontorchef i Udviklingsafdelingen med virkning fra den 1. juni 2007.

Cand.jur. *Henrik Bang Nielsen* er ansat som konsulent i Bladpuljeseekretariatet fra 1. juni 2007.

Cand.scient.bibl. *Eva Sønderstrup-Andersen* er ansat som bibliotekskonsulent i Rådgivning og Udvikling fra 1. juni 2007.

Kontorchef *C.H. Henriksen*, Biblioteksafgiften, fratræder efter ansøgning sin stilling med udgangen af juli 2007.

Kontorfuldmægtig *Berit Høeg Hagemann* fratræder med udgangen af august 2007.

Afsender
Biblioteksstyrelsen
H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V.

